

OBVLADOVANJE SLADKORNE BOLEZNI

- ključni podatki
za leto 2019

Oktober 2020

Uredniki:

Ivan Eržen, Jelka Zaletel, Petra Nadrag

Oblikovanje:

Petra Nadrag, Mojca Simončič

Izdajatelj:

Nacionalni inštitut za javno zdravje, Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana

Elektronska izdaja.

Spletni naslov: <http://www.nijz.si/>

Kraj in leto izida:

Ljubljana, 2020

ISSN 2738-4535

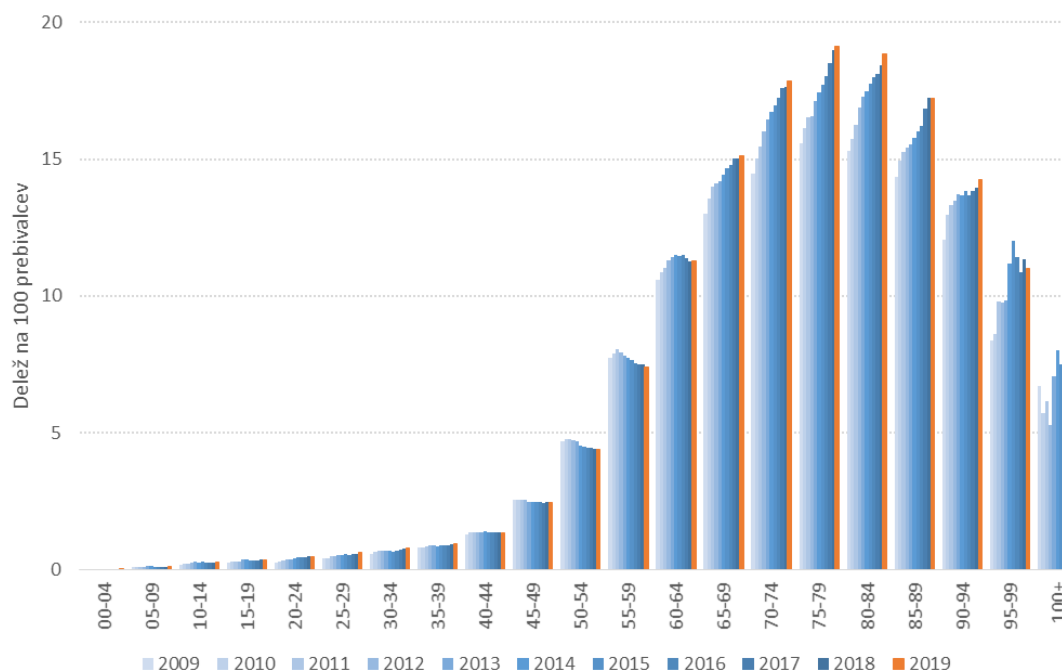
Zaščita dokumenta

© 2020 NIJZ **Uporaba in objava podatkov, v celoti ali deloma, dovoljena le z navedbo vira.**

Povzetek

Število oseb z znano sladkorno boleznijo se v Sloveniji veča in je bilo v 2019 ocenjeno na 136.911. Delež sladkorne bolezni v Sloveniji je ocenjen na 8,2%, v letu 2010 pa je bil 6.6%. Natančneje lahko na letni ravni spremljamo tiste osebe, ki se zaradi sladkorne bolezni zdravijo v zdravili. Teh je bilo v 2019 116.374, kar je 2.581 (2,3%) več kot v letu 2018 in 23.916 (25,9%) več kot v letu 2010; med njimi je 62.341 moških (53,6%) in 54.033 žensk (46,4%). Predvsem narašča število prejemnikov zdravil nad 65 letom starosti. V 2019 je na novo pričelo prejemati ta zdravila 10.149 oseb, kar je 458 (4,7%) več kot v 2018, med njimi je več moških kot žensk. Sladkorno bolezen v nosečnosti je imelo v 2019 3.136 porodnic, kar je 260 (9,0%) več kot v 2018 in 1.228 (64,4%) več kot v letu 2013. V 2019 je na novo zbolelo 73 otrok oziroma mladostnikov, v letu 2018 pa 72.

Delež oseb, ki prejemajo zdravila za sladkorno bolezen, izražen na 100 prebivalcev Slovenije, je v zadnjem desetletju do starosti 50 let približno stabilen, med 50 in 64 letom upada, nad 65 leti pa strmo narašča.

Slika 1: Delež oseb, ki prejemajo zdravila za sladkorno bolezen, izražen na 100 prebivalcev Slovenije

Čezmerna telesna masa in debelost v otroštvu sta pomembna dejavnika tveganja za pojav sladkorne bolezni tipa 2 v odrasli dobi. V 2019 je bil med fanti delež posameznikov s čezmerno telesno maso 17,9% (v 2017 18,4%, v 2009 20,1%), z debelostjo 5,8% (v 2017 5,6%, v 2009 5,9%) ter z morbidno debelostjo 1,5% (v 2017 1,2%, v 2009 1,1%). Delež je pri deklicah le nekoliko manjši, v vseh kategorijah. Trend je sicer ugoden, vendar so deleži še vedno visoki.

Sladkorno bolezen tipa 2 ter mejno bazalno glikemijo in moteno toleranco za glukozo v Sloveniji sistematično odkrivamo s preventivnimi pregledi. Število opravljenih preventivnih pregledov odraslih v timu družinske medicine je bilo v 2019 78.802, kar je 11.254 (16,7%) več kot v 2018. Število ambulant družinske medicine, kjer je vključena tudi diplomirana medicinska sestra, je bilo v 2019 804 (v 2018 737). V letu 2019 je bilo v Sloveniji 41,18 diabetoloških timov, kar je le 0,52 več kot v 2014; med regijami so velike razlike, od 1,1 do 3,0 diabetološkega tima na 100.000 oseb z osnovnim zdravstvenim zavarovanjem, razlike med regijami se ne zmanjšujejo.

Na letni ravni spremljamo incidenco nekaterih zapletov, ki potrebujejo bolnišnično obravnavo. V 2019 je bilo na 100.000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, 652,2 možganskih kapi (na novo), 621,1 miokardnih infarktov (na novo), 247,6 amputacij noge nad gležnjem, 63 sprejemov zaradi hipoglikemije, 43,1 sprejemov zaradi diabetične ketoacidoze, 38,8 sprejemov zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma, 670 oseb se zdravi z dializo. Število oseb s sladkorno boleznijo, ki so vključene v sistematično presejanje za diabetično retinopatijo, je bilo 29.257, kar je glede na ocenjeno število vseh oseb s sladkorno boleznijo 21%. Standardizirana stopnja umrljivosti zaradi sladkorne bolezni na 100.000 prebivalcev je 17,6.

Spremljamo tudi vzorce predpisovanja zdravil. Z metforminom, ki je temeljno zdravilo za sladkorno bolezen tipa 2, se zdravi v povprečju 7.357,5 oseb na 10.000 oseb, ki prejemajo antihiperlipemike; sočasno zdravljenje z antihipertenzivi prejema 7.118 oseb, z antihiperlipemiki pa 5.907,5 oseb. Vzorci farmakološkega zdravljenja se med regijami razlikujejo. Izdatek ZZZS za zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni je bil v 2019 36,2 mio EUR in se vsako leto povečuje.

V zdravljenju sladkorne bolezni uporabljamo medicinske pripomočke. V letu 2019 je uporabljalo trakove za določanje glukoze v krvi z merilnikom v povprečju 340,1 oseb na 1000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, v povprečju so prejeli 717,9 trakov. Senzor za kontinuirano merjenje glukoze je v 2019 uporabljalo 183 (ali 27,4%) otrok in mladostnikov s sladkorno boleznijo, med odraslimi je bilo takšnih 949. Insulinsko črpalko je v 2019 uporabljalo 369 (ali 55,2%) otrok in mladostnikov s sladkorno boleznijo, med odraslimi je bilo takšnih 1.416. Izdatek ZZZS za medicinske pripomočke za zdravljenje sladkorne bolezni je bil v 2019 20,85 mio EUR in se vsako leto povečuje.

Breme sladkorne bolezni se povečuje. Redno in sistematično zbiranje podatkov in njihova nadgradnja omogočata na podlagi informacij osnovano načrtovanje ukrepov in aktivnosti za boljše obvladovanje sladkorne bolezni v okviru Nacionalnega programa za obvladovanje sladkorne bolezni 2010-2020 oziroma Nacionalnega plana za obvladovanje sladkorne bolezni 2020-2030.

Opis in definicije kazalnikov so zajeti v publikaciji [OŽJI NABOR KAZALNIKOV ZA SPREMLJANJE OBVLADOVANJA SLADKORNE BOLEZNI V SLOVENIJI - Opis in definicije kazalnikov](#). Vsi predstavljeni podatki v publikaciji dosegljivi na: [Podatkovnem portalu NIJZ](#)

Kazalo

PREVALENCA, INCIDENCA IN SOCIODEMOGRAFSKE ZNAČILNOSTI OSEB S SLADKORNO BOLEZNIJO	7
Prevalenca sladkorne bolezni	7
Število novih primerov sladkorne bolezni	8
Število novih primerov sladkorne bolezni med otroci in mladostniki	9
Urejenost sladkorne bolezni med otroci in mladostniki	10
Sladkorna bolezen v nosečnosti	11
Starostno-specifična prevalenčna stopnja sladkorne bolezni	12
DEJAVNIKI TVEGANJA IN PREVENTIVNE OBRAVNAVE V AMBULANTAH DRUŽINSKE MEDICINE	13
Delež čezmerne telesne mase in debelosti pri otrocih in mladostnikih	13
Preventivna obravnava v ambulantah družinske medicine	14
AKUTNI IN KRONIČNI ZAPLETI	15
Hospitalizacije zaradi sladkorne bolezni	15
Možganska kap	16
Miokardni infarkt	17
Amputacija noge nad gležnjem	18
Hipoglikemije	19
Diabetična ketoacidoza	20
Diabetični aketotični hiperosmolarni sindrom	21
SLADKORNA BOLEZEN, DIALIZE IN TRANSPLANTACIJE	22
Bolniki s sladkorno boleznijo, ki se zdravijo z dializo	22
Zdravljenje z dializo	23
Transplantacija ledvic ali ledvic in trebušne slinavke	24
UMRLJIVOST	25
Umrljivost	25

ZDRAVILA.....	26
Osebe, ki prejemajo zdravila za sladkorno bolezen	26
Zdravljenje z metforminom.....	27
Zdravljenje z antihiperglikemiki in antihipertenzivi	28
Zdravljenje z antihiperglikemiki in antihiperlipemiki.....	29
Izdatki za zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni	30
MEDICINSKI PRIPOMOČKI.....	31
Diagnostični trakovi za merilnik glukoze v krvi.....	31
Število izdanih diagnostičnih trakov za merilnik glukoze v krvi	32
Sensor za kontinuirano merjenje glukoze pri otrocih in mladostnikih	33
Bolniki s sladkorno boleznijo, stari 18 let in več, ki so v koledarskem letu prejeli sensor za kontinuirano merjenje glukoze.....	34
Zdravljenje z inzulinsko črpalko.....	35
Bolniki s sladkorno boleznijo, stari 18 let in več, ki so v koledarskem letu prejeli ampule za inzulinsko črpalko	36
Izdatki za medicinske pripomočke pri sladkorni bolezni	37
ZDRAVSTVENI SISTEM.....	38
Ambulanta družinske medicine, kjer je vključena diplomirana medicinska sestra	38
Diabetološke ambulante.....	39
PROGRAM PRESEJANJA ZA DIABETIČNO RETINOPATIJO	40
Presejanje za diabetično retinopatijo.....	40

PREVALENCA, INCIDENCA IN SOCIODEMOGRAFSKE ZNAČILNOSTI OSEB S SLADKORNO BOLEZNIJO

Prevalenca sladkorne bolezni

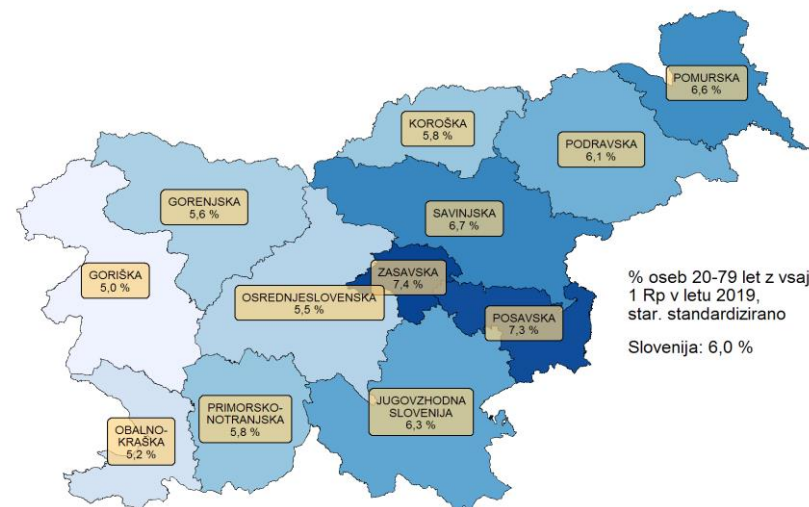
Prevalenca sladkorne bolezni – registrski podatki (1.1.2)

Delež prebivalcev, ki so prejeli zdravila za zniževanje glukoze v koledarskem letu, na 100 prebivalcev.

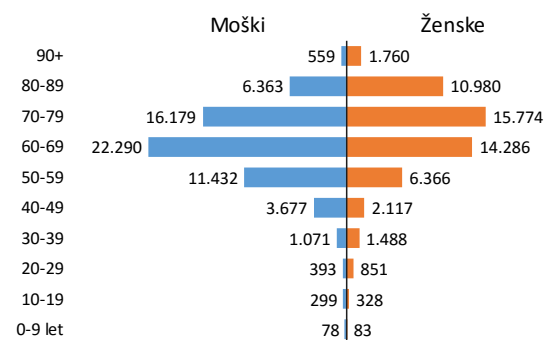
Število vseh oseb s sladkorno boleznijo v Sloveniji in njihov delež v populaciji ocenjujemo na podlagi anket, ki se izvajajo obdobjno, zadnja ocena (EHIS 2014) je 121.378 oseb oziroma 6,9%¹.

Na letni ravni spremljamo število oseb, ki so v tem koledarskem letu prejele zdravila za zniževanje glukoze (ATC podskupina A10). Število teh oseb je bilo v letu 2019 116.374, kar je 2.581 več kot v letu 2018 in 23.916 več kot v letu 2010. Med prebivalci Slovenije je 6,0% takšnih, ki so prejeli zdravila za zniževanje glukoze v letu 2019, pri čemer se delež med posameznimi regijami razlikuje (od 5,0% v Goriški do 7,4% v Zasavski regiji (Slika 2). Med prejemniki je 62.341 moških in 54.033 žensk, pri čemer je moških bistveno več kot žensk v starostnem obdobju od 40 do 70 let. Večje število žensk je pri mlajših od 40 let zaradi nosečniške sladkorne bolezni, pri starejših od 70 let pa zaradi daljše splošne življenjske dobe žensk (Slika 3).

Kadar želimo oceniti število vseh oseb s sladkorno boleznijo na podlagi števila oseb, ki prejemajo zdravila, zaenkrat uporabimo predpostavko, da se 15% oseb zdravi nefarmakološko ter da je 20% takšnih oseb, pri katerih sladkorna bolezen ni odkrita. Ob teh predpostavkah je število vseh oseb z diagnosticirano sladkorno boleznijo v 2019 136.911, pri 24.161 osebah pa še ni prepoznana. To pomeni, da je ocenjen delež sladkorne bolezni v Sloveniji v 2019 8,2%, (v letu 2018 8,1%, v letu 2010 pa 6,6%). Razlikovanje med tipi sladkorne bolezni ni možno.

Slika 2: Starostno standardizirana prevalenčna stopnja sladkorne bolezni, zdravljene z antihiperглиkemičnimi zdravili (A10), 20-79 let, po statističnih regijah, 2019. Vir: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Slika 3: Število prejemnikov antihiperглиkemičnih zdravil (A10) po spolu, Slovenija, 2019. Vir: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

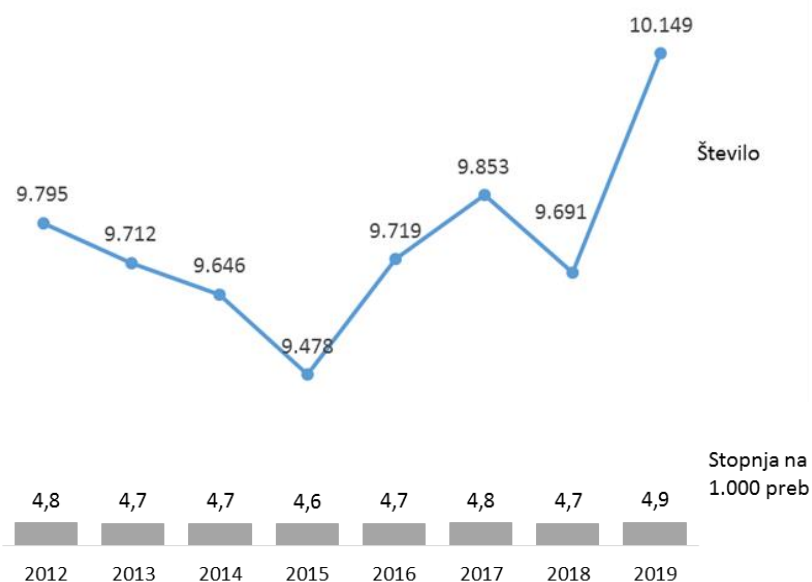
¹ Vir: Ožji nabor kazalnikov spremljanja obvladovanja sladkorne bolezni v Sloveniji, 2019

Število novih primerov sladkorne bolezni

Število novih primerov sladkorne bolezni (1.1.3)

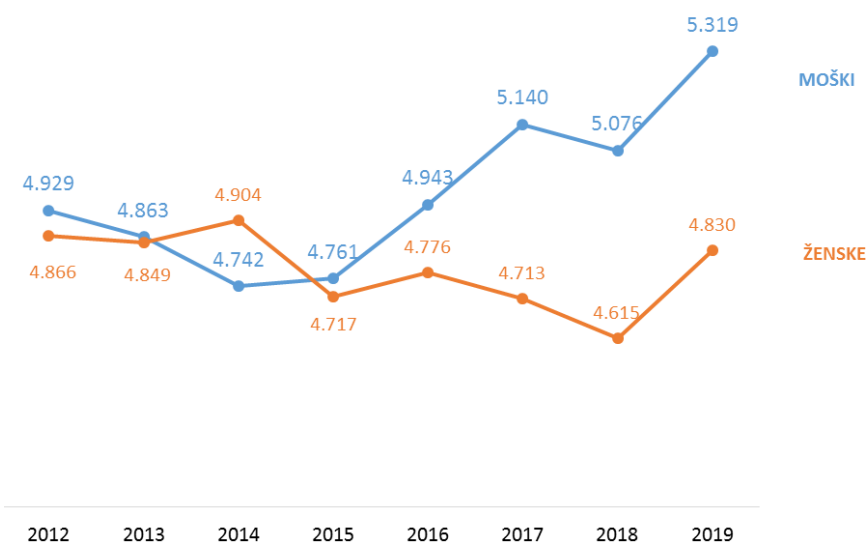
Kot nov primer sladkorne bolezni je definirana oseba, ki je v koledarskem letu prejela vsaj en recept za zdravilo za zniževanje glukoze v krvi (ATC: A10) in ki se ni pojavila v predhodnih 2 letnih zbirkah zdravil na recept.

Na letni ravni lahko spremljamo število oseb, ki so na novo prejele zdravila za zniževanje glukoze (ATC za podskupina A10) v koledarskem letu (na novo pomeni, da teh zdravil niso prejeli v preteklih dveh letih). Število teh oseb je bilo v letu 2019 10.149, kar je 458 več kot v letu 2018 in 354 več kot v letu 2012. Med njimi je bilo 5.319 moških in 4.830 žensk. Število žensk je v tem obdobju skoraj stabilno, število moških pa se povečuje.

Slika 4: Število novih prejemnikov antihiperглиkemičnih zdravil (A10) in stopnja incidence primerov sladkorne bolezni na 1.000 prebivalcev, Slovenija, 2012-2019

Vir: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Slika 5: Število novih prejemnikov antihiperглиkemičnih zdravil (A10), po spolu, Slovenija, 2012-2019

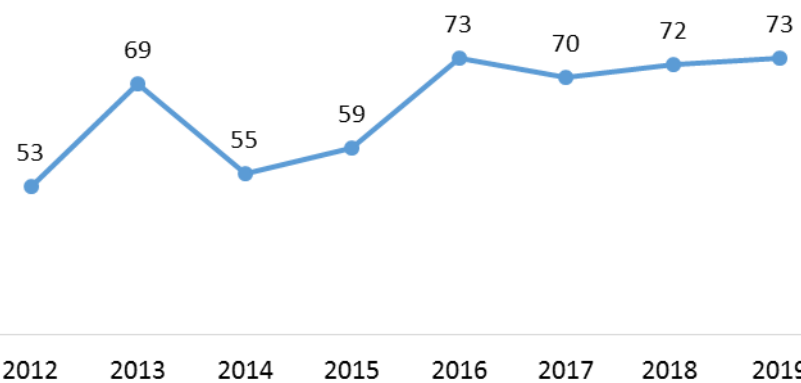
Vir: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Število novih primerov sladkorne bolezni med otroci in mladostniki

Število novih primerov sladkorne bolezni med otroci in mladostniki (1.1.4)

Število novih primerov sladkorne bolezni v koledarskem letu (incidenca).

Na novo je v letu 2019 zbolelo 73 otrok oziroma mladostnikov do 14 let, število je od leta 2016 skoraj enako. Incidenčna stopnja sladkorne bolezni na 100.000 otrok in mladostnikov do 14 let, ki se izračunava v večletnem intervalu, je 16.1².

Slika 6: Število novih primerov sladkorne bolezni med otroci in mladostniki do 14 let, Slovenija, 2012-2019

Vir: Register SBT1 Republike Slovenije, ISPEK PeK

² Vir: Ožji nabor kazalnikov spremljanja obvladovanja sladkorne bolezni v Sloveniji, 2019

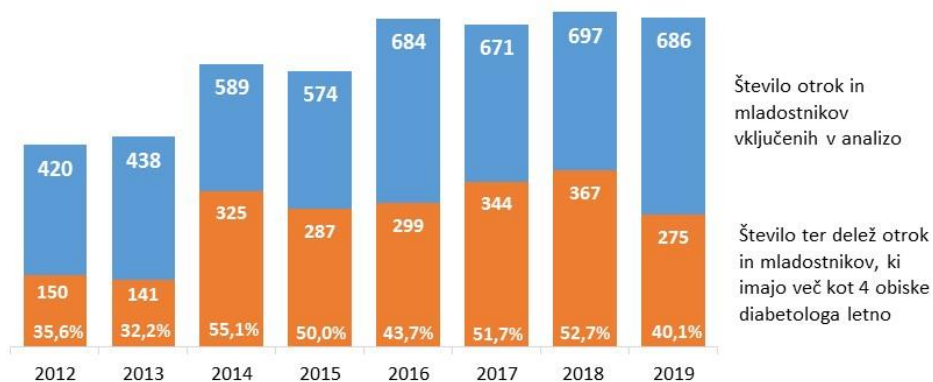
Urejenost sladkorne bolezni med otroci in mladostniki

Urejenost sladkorne bolezni med otroci in mladostniki – meritev HbA1c (1.1.5)

Vrednost HbA1c je izmerjena na standardiziranem aparatu, vrednosti so v %, za beležena je mediana mediane pacientov.

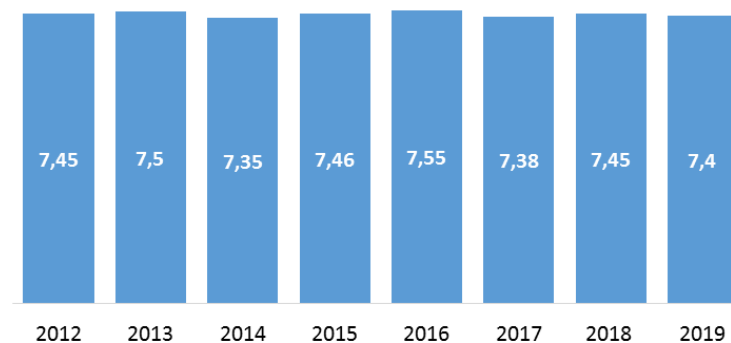
Urejenost zdravljenja sladkorne bolezni glede glikemije se preverja z določanjem HbA1c. Med 686 otroci in mladostniki je srednja vrednost HbA1c v 2019 7,4%, pri čemer je imelo 40,1% več kot 4 obiske pri diabetologu, ki vključujejo tudi določitev HbA1c.

OPOMBA: V letu 2019 niso vštete meritve HbA1c, ki se opravijo v koloniji, kar bi za 120 otrok pomenilo še 1 dodatno meritev.

Slika 7: Urejenost sladkorne bolezni (meritev HbA1c) med otroci in mladostniki, Slovenija, 2012-2019

Vir: ISPEK PeK, analiza SWEET

Slika 8: Vrednost HbA1c (mediana) pri otrocih in mladostnikih, Slovenija, 2012-2019

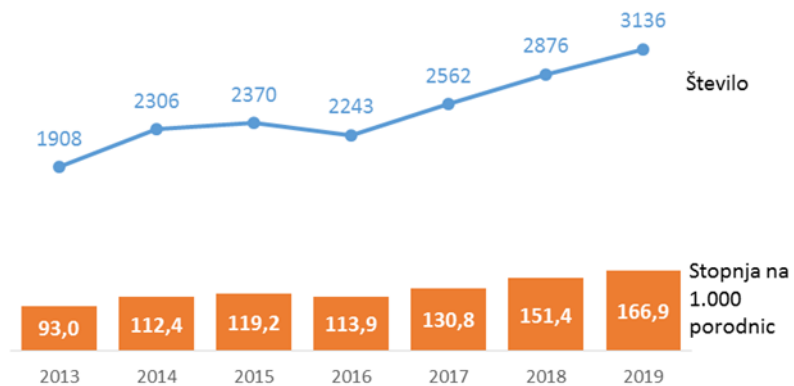
Vir: ISPEK PeK, analiza SWEET

Sladkorna bolezen v nosečnosti

Sladkorna bolezen v nosečnosti (1.1.6)

Sladkorna bolezen v nosečnosti (O24.4) na 1.000 porodnic.

Število porodnic s sladkorno boleznijo v nosečnosti (O24.4) je bilo v letu 2019 3.136, kar je 260 več kot v 2018 in 1.228 več kot v letu 2013. Stopnja, tj. število izraženo na 1.000 porodnic je v letu 2019 166,9, v letu 2018 je bilo 151,4, v letu 2013 pa 93,0.

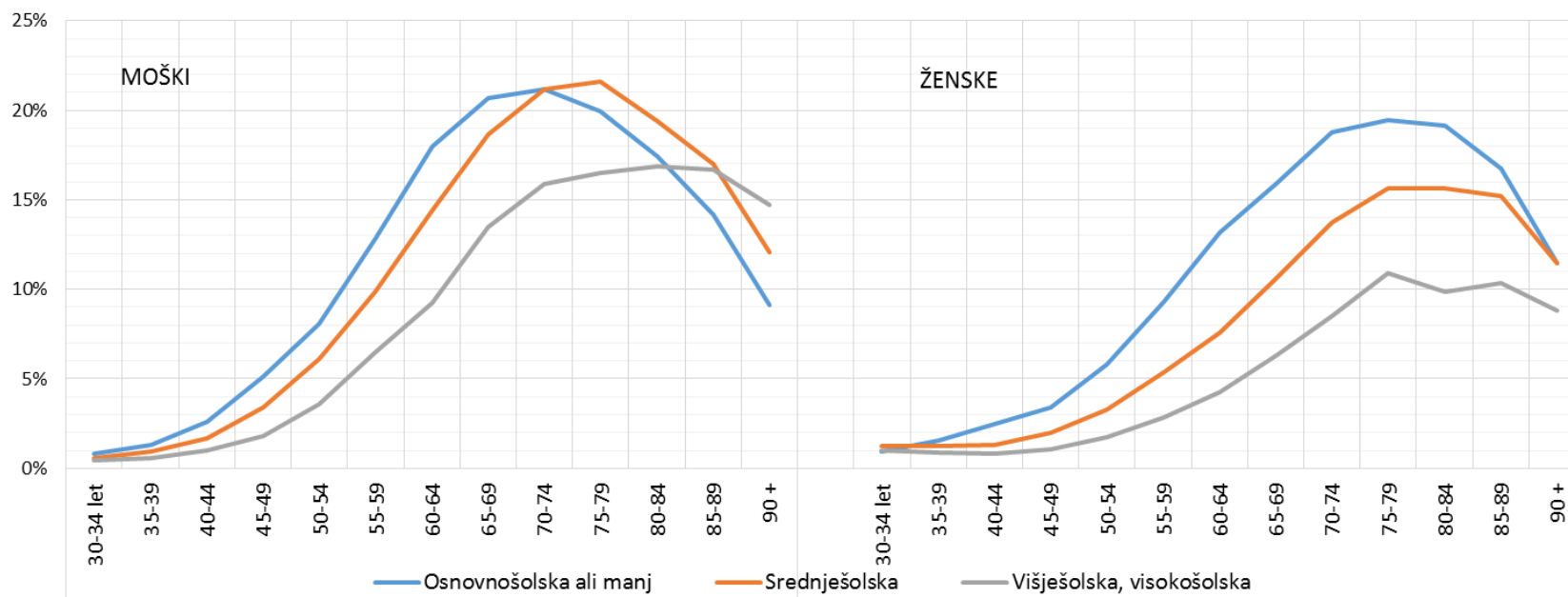
Slika 9: Število porodnic s sladkorno boleznijo v nosečnosti (O24.4) in stopnja sladkorne boleznijo med nosečnostjo na 1.000 porodnic, Slovenija, 2013-2019
Vir Perinatalni informacijski sistem: Republike Slovenije, NIJZ

Starostno-specifična prevalenčna stopnja sladkorne bolezni

Starostno-specifična prevalenčna stopnje sladkorne bolezni (registrski podatki) po spolu in izobrazbi (1.1.7)

Delež prebivalcev, ki so prejeli zdravila za zniževanje glukoze v krvi (ATC: A10) v koledarskem letu, na 100 prebivalcev (%), ločeno po izobrazbenih in starostnih skupinah.

Med osebami s sladkorno boleznijo, ki se zdravijo z zdravili, je najmanjši delež žensk z višješolsko oziroma visokošolsko izobrazbo. Z nižanjem izobrazbe se pri ženskah večja delež prisotne sladkorne bolezni. Pri moških je vpliv izobrazbe manj izrazit.

Slika 10: Starostno- specifične stopnje prevalence sladkorne bolezni (registrski podatki) po spolu in izobrazbi (1.1.7), po spolu in izobrazbi, Slovenija, 2019
Vir: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

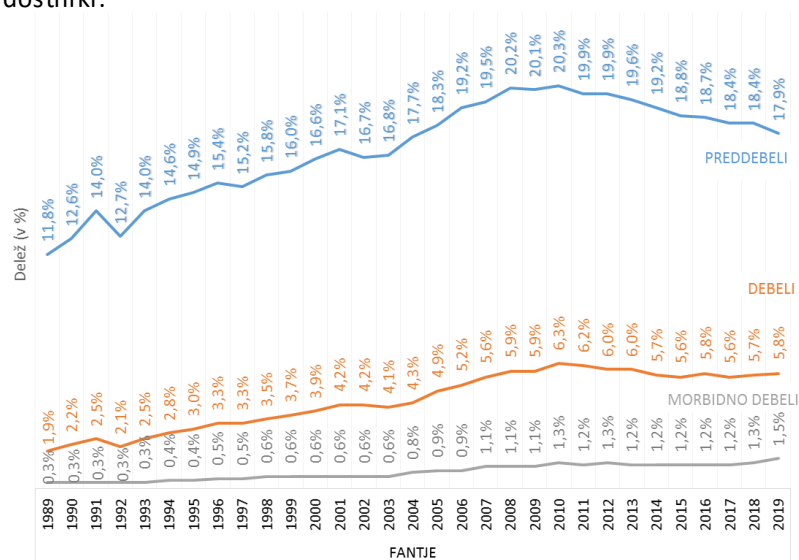
DEJAVNIKI TVEGANJA IN PREVENTIVNE OBRAVNAVE V AMBULANTAH DRUŽINSKE MEDICINE

Delež čezmerne telesne mase in debelosti pri otrocih in mladostnikih

Prevalenca čezmerne telesne mase in debelosti pri otrocih in mladostnikih (1.2.2)

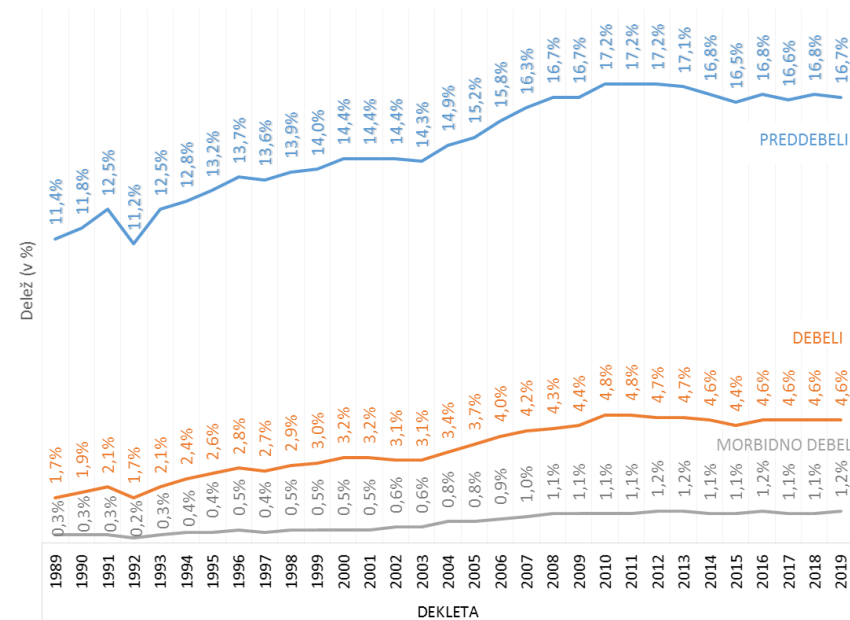
Prekomerna telesna teža in debelost sta opredeljeni kot nenormalno ali prekomerno kopičenje maščob, ki lahko poslabša zdravje. Prehranjenost otrok in mladine je eden izmed pokazateljev kakovosti življenja.

V 2019 je med fanti delež posameznikov s čezmerno telesno maso 17,9% (v 2017 18,4%, v 2009 20,1%), z debelostjo 5,8% (v 2017 5,6%, v 2009 5,9%) ter z morbidno debelostjo 1,5% (v 2017 1,2%, v 2009 1,1%). V 2019 je delež fantov večji kot pri deklicah tako med čezmerno težkimi, debelimi in morbidno debelimi otroci in mladostniki.

Slika 11: Trend sprememb prekomerne prehranjenosti fantov, Slovenija, 1989-2019, Vir: SLOfit – Športnovzgojni karton

V 2019 je med deklicami delež posameznic s čezmerno telesno maso 16,7% (v 2017 16,6%, v 2009 16,7%), z debelostjo 4,6% (v 2017 4,6%, v 2009 4,4%) ter z morbidno debelostjo 1,2% (v 2017 1,1%, v 2009 1,1%).

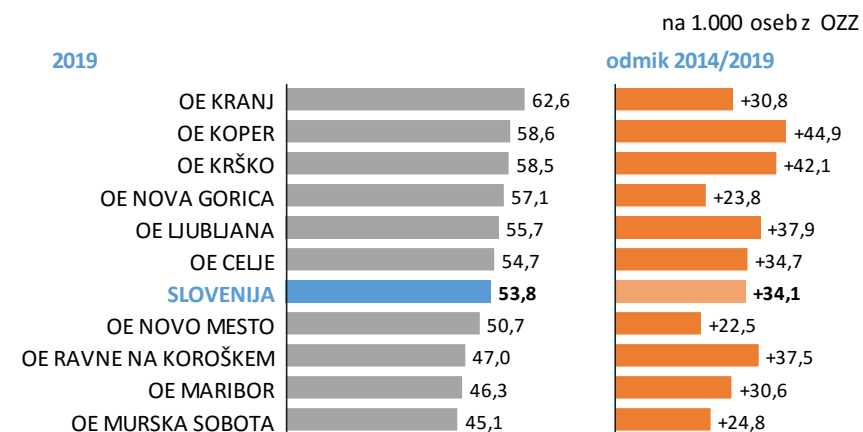
Slika 12: Trend sprememb prekomerne prehranjenosti deklet, Slovenija, 1989-2019, Vir: SLOfit – Športnovzgojni karton

Preventivna obravnava v ambulantah družinske medicine

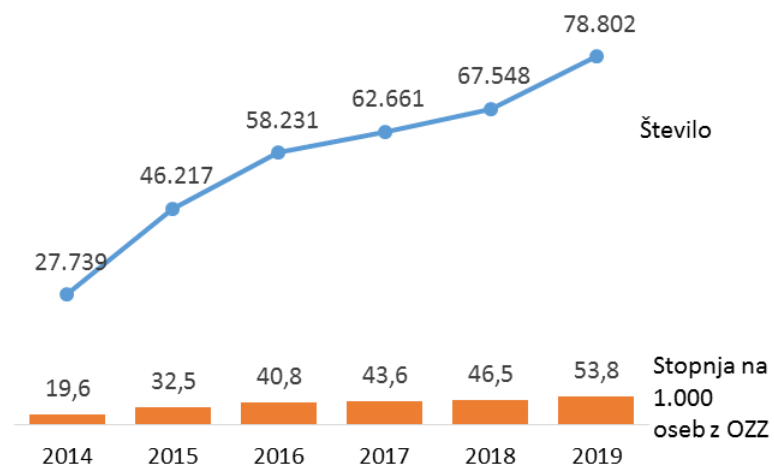
Preventivna obravnava v ambulantah družinske medicine (1.2.5)

Število opravljenih storitev preventivne obravnave s presejanjem in svetovanjem - ogroženost za kronične nenalezljive bolezni (K0121) v ambulantah družinske medicine na 100.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem.

V letu 2019 je bilo v timih družinske medicine opravljenih 78.802 preventivnih pregledov, ki vključujejo med drugim tudi presejanje za sladkorno bolezen tipa 2 ter mejno bazalno glikemijo in moteno toleranco za glukozo ter ustrezno svetovanje, kar je 11.254 več kot v letu 2018. Ta obravnava je bila opravljena v povprečju pri 53,8 osebah na 1000 oseb z osnovnim zdravstvenim zavarovanjem, med regijami pa je ta delež od 45,1 do 62,6.

Slika 13: Število preventivnih obravnav s presejanjem in svetovanjem – ogroženost za kronične nenalezljive bolezni na 1.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem, po območnih enotah ZZS, leto 2019 v primerjavi z letom 2014
Vir: Izdatki zdravstvenih storitev

Slika 14: Število opravljenih preventivnih obravnav s presejanjem in svetovanjem - ogroženost za kronične nenalezljive bolezni in stopnja na 1.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem, Slovenija, 2014-2019.
Vir: Izdatki zdravstvenih storitev

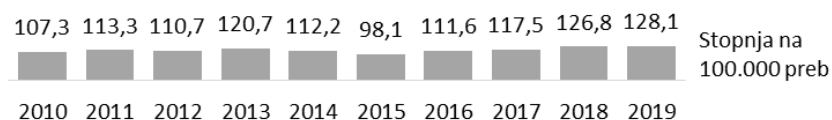
AKUTNI IN KRONIČNI ZAPLETI

Hospitalizacije zaradi sladkorne bolezni

Stopnja hospitalizacije zaradi sladkorne bolezni pri osebah starih 15 let in več (2.3.1)

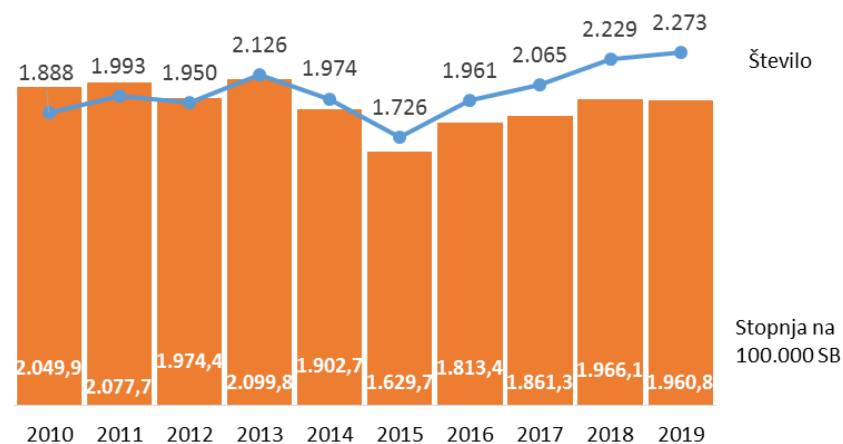
Stopnja hospitalizacije (odpustov) zaradi sladkorne bolezni pri osebah, starih 15 let ali več.

V letu 2019 je bilo 2.273 hospitalizacij z glavno diagnozo »sladkorna bolezen pri osebah, starih 15 let ali več (v 2018 2.229, v 2010 1.888), kar pomeni 128,1 hospitalizacij na 100.000 prebivalcev Slovenije (v 2018 126,8, v 2010 107,3) oziroma 1.960,8 na 100.000 oseb, ki prejemajo zdravila za sladkorno bolezen (v 2018 1.966,1, v 2010 2.049,9).

Slika 15: Stopnja hospitalizacij zaradi sladkorne bolezni na 100.000 prebivalcev, Slovenija, 2010-2019

Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, BOIT, NIJZ in Prebivalci, SURS

Slika 16: Število hospitalizacij zaradi sladkorne bolezni in stopnja hospitalizacij zaradi sladkorne bolezni na 100.000 oseb, ki prejemajo antihiperglikemike, Slovenija, 2010-2019

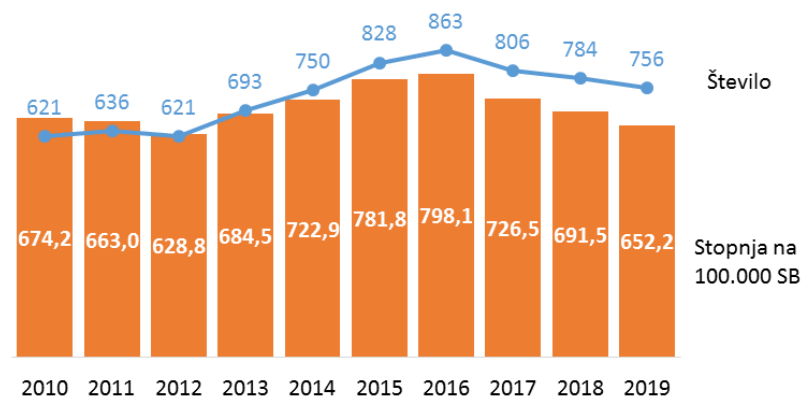
Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, BOIT, NIJZ in Prebivalci, SURS

Možganska kap

Letna incidenca možganske kapi pri bolnikih s sladkorno boleznijo na 100.000 bolnikov s sladkorno boleznijo (1.3.1)

Število novih primerov možganske kapi (ishemične ali s hemoragične) na 100.000 bolnikov s sladkorno boleznijo, zdravljenih z antihiperglikemiki, v opazovanem koledarskem letu.

Na novo je bilo v letu 2019 v bolnišnicah dokumentiranih 756 možganskih kapi (ishemičnih ali hemoragičnih) pri tistih osebah, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, kar je 28 manj kot v 2018 in 135 več kot v 2010. To pomeni 652,2 možganskih kapi na 100.000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, (v letu 2018 691,1 in v letu 2010 674,2).

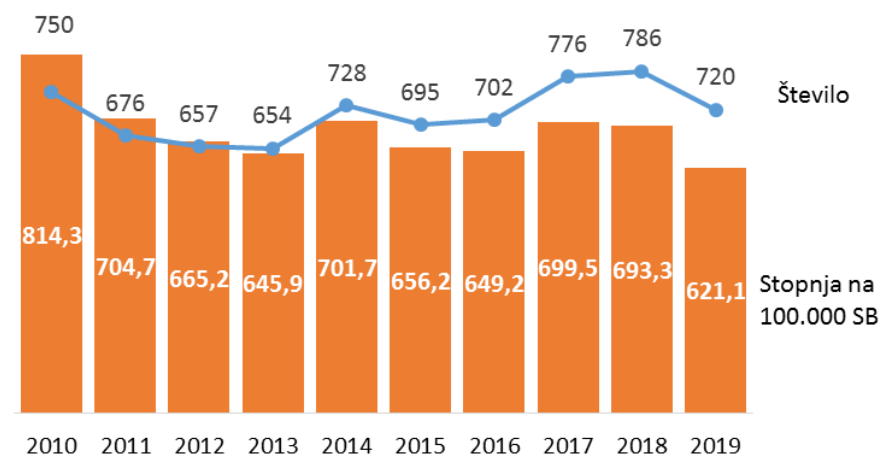
Slika 17: Število novih primerov možganske kapi in incidenca možganske kapi, ki so zahtevale hospitalizacijo, pri osebah s sladkorno boleznijo na 100.000 oseb s sladkorno boleznijo, zdravljenih z antihiperglikemiki, Slovenija, 2010-2019
Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, SPP – BO, NIJZ in Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Miokardni infarkt

Letna incidenca miokardnega infarkta (vsi tipi) pri bolnikih s sladkorno boleznijo na 100.000 bolnikov s sladkorno boleznijo (1.3.2)

Število novih primerov miokardnega infarkta (MI, vse vrste) pri bolnikih s sladkorno boleznijo starih 15 let na 100.000 bolnikov s sladkorno boleznijo, zdravljenih z antihiperglikemiki, v opazovanem koledarskem letu.

Na novo je bilo v letu 2019 v bolnišnicah dokumentiranih 720 miokardnih infarktov pri osebah, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, kar je 66 manj kot v 2018 in 33 manj kot v 2010. To pomeni 621,1 miokardnih infarktov na 100.000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, (v letu 2018 693,3 in v letu 2010 814,3).

Slika 18: Število novih primerov miokardnega infarkta pri osebah s sladkorno boleznijo, starih 15 let in več ter letna stopnja incidence miokardnega infarkta pri osebah s sladkorno boleznijo na 100.000 prejemnikov antihiperglikemikov, Slovenija, 2010-2019

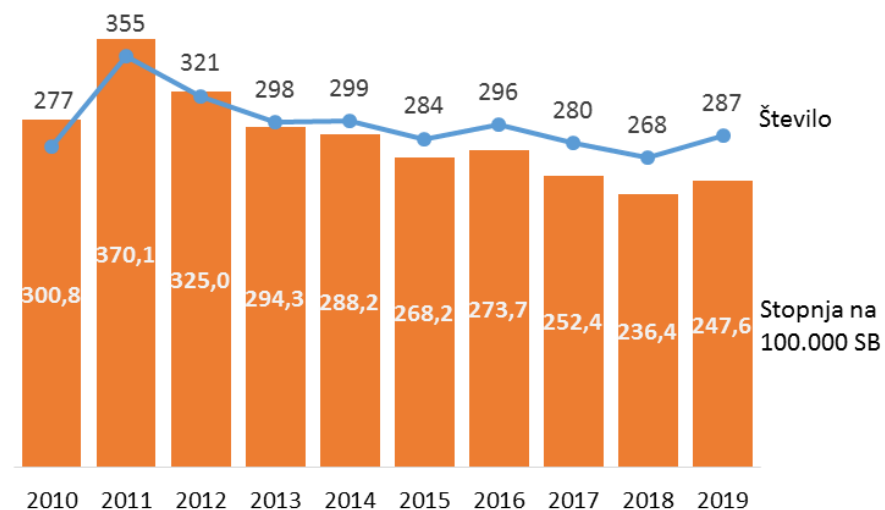
Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, SPP – BO, NIJZ in Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Amputacija noge nad gležnjem

Letna incidenca amputacije nad gležnjem pri bolnikih s sladkorno boleznijo na 100.000 bolnikov s sladkorno boleznijo (visoka amputacija) (1.3.3)

Letna incidenca amputacije nad gležnjem pri bolnikih s sladkorno boleznijo na 100.000 bolnikov s sladkorno boleznijo (visoka amputacija)

Na novo je bilo v letu 2019 opravljenih 287 amputacij noge nad gležnjem pri osebah, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, kar je 19 več kot v 2018 in 10 več kot v 2010. To pomeni 247,6 amputacij nad gležnjem na 100.000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili (v letu 2018 236,4 in v letu 2010 300,8).

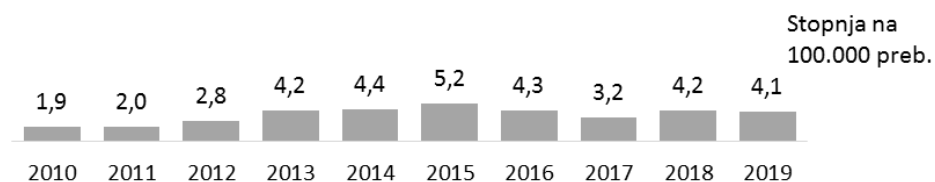
Slika 19: Število primerov amputacij nad gležnjem pri osebah s sladkorno boleznijo in letna stopnja incidence amputacije nad gležnjem pri osebah s sladkorno boleznijo na 100.000 prejemnikov antihiperglikemikov, Slovenija, 2010-2019
Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, SPP – BO, NIJZ in Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Hipoglikemije

Stopnja sprejemov zaradi hipoglikemije (1.3.4)

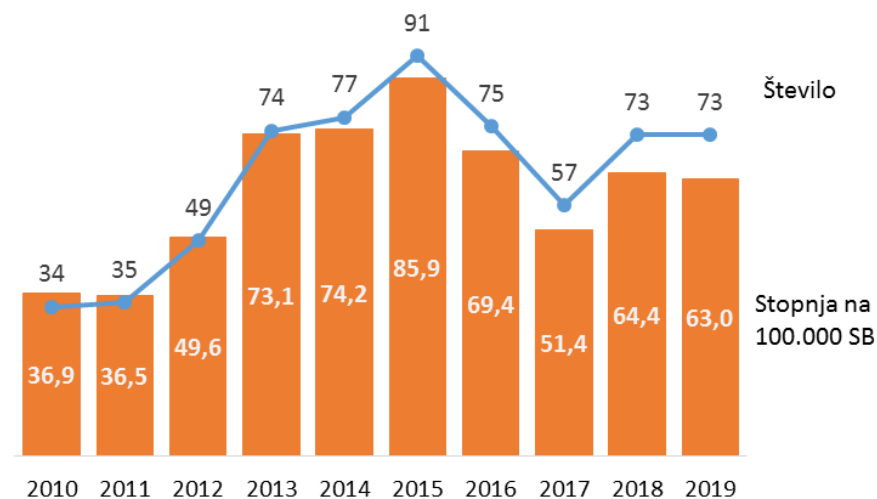
Stopnja odpustov iz bolnišnice zaradi hipoglikemije na 100.000 prebivalcev v opazovanem koledarskem letu.

V letu 2019 je bilo 73 hospitalizacij zaradi hipoglikemije (v 2018 73, v 2010 34) med osebami, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, kar pomeni 63 hospitalizacij zaradi hipoglikemije na 100.000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili (v 2018 64,4, v 2010 36,9) oziroma 4,1 hospitalizacije zaradi hipoglikemije na 100.000 prebivalcev Slovenije (v 2018 4,2, v 2010 1,9).

Slika 20: Stopnja odpustov zaradi hipoglikemije na 100.000 prebivalcev, Slovenija, 2010-2019

Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, NIJZ in Podatki o prebivalstvu, SURS

Slika 21: Število odpustov iz bolnišnice in stopnja incidence zaradi hipoglikemije na 100.000 prejemnikov antihiperglikemikov, Slovenija, 2010-2019

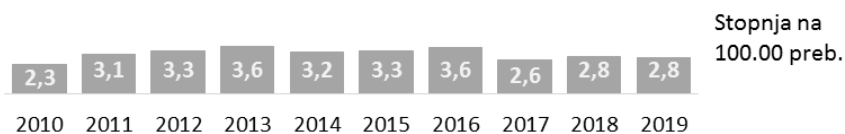
Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, NIJZ in Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Diabetična ketoacidoza

Stopnja sprejemov zaradi diabetične ketoacidoze (1.3.5)

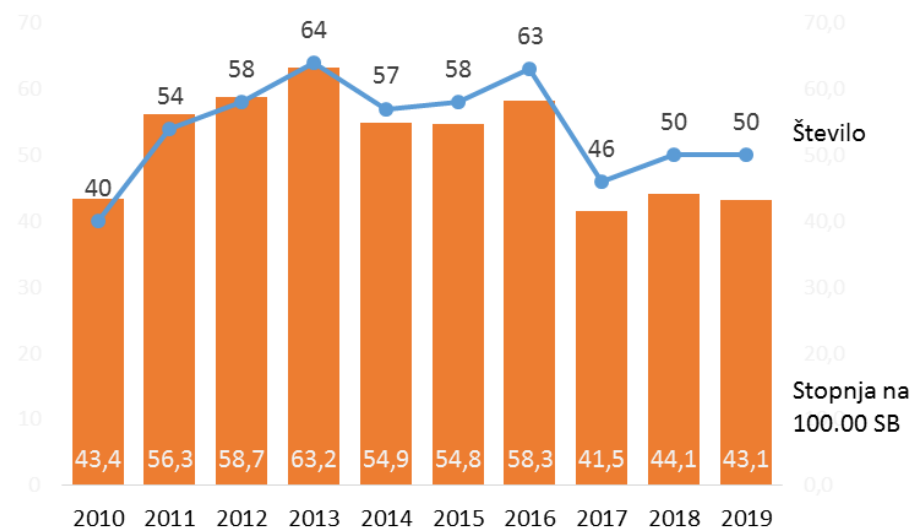
Stopnja odpustov iz bolnišnice zaradi diabetične ketoacidoze na 100.000 prebivalcev v opazovanem koledarskem letu.

V letu 2019 je bilo 50 hospitalizacij zaradi diabetične ketoacidoze (v 2018 50, v 2010 40) med osebami, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, kar pomeni 43,1 hospitalizacij zaradi diabetične ketoacidoze na 100.000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili (v 2018 44,1, v 2010 43,4) oziroma 2,8 hospitalizacij zaradi diabetične ketoacidoze na 100.000 prebivalcev Slovenije (v 2018 2,8, v 2010 2,3).

Slika 22: Incidenčna stopnja odpustov zaradi diabetične ketoacidoze na 100.000 prebivalcev, Slovenija, 2010-2019

Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, NIJZ in Podatki o prebivalstvu, SURS

Slika 23: Število primerov in stopnja incidence stopnja i incidence odpustov zaradi diabetične ketoacidoze na 100.000 prejemnikov antihiperglikemikov, Slovenija, 2010-2019

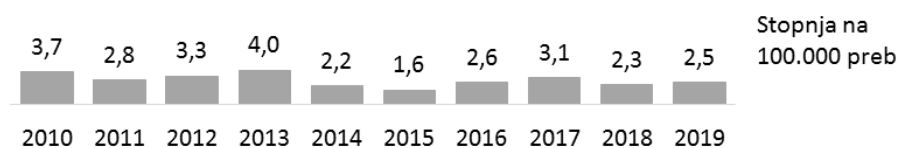
Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, NIJZ in Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ

Diabetični aketotični hiperosmolarni sindrom

Stopnja sprejemov (hospitalizacije) zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma (1.3.6)

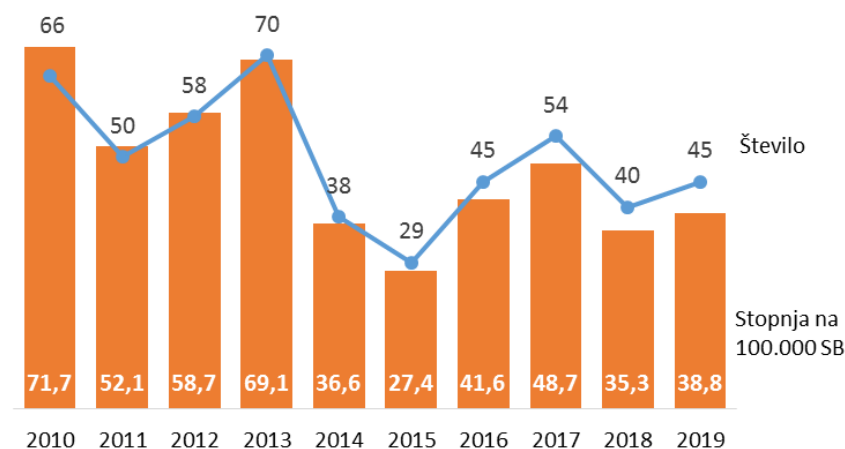
Stopnja odpustov iz bolnišnici zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma na 100.000 prebivalcev v opazovanem letu.

V letu 2019 je bilo 45 hospitalizacij zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma (v 2018 40, v 2010 66) med osebami, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, kar pomeni 38,8 hospitalizacij zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma na 100.000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili (v 2018 35,3, v 2010 71,7) oziroma 2,5 hospitalizacij zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma na 100.000 prebivalcev Slovenije (v 2018 2,3, v 2010 3,7).

Slika 24: Incidenčna stopnja odpustov zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma na 100.000 prebivalcev, Slovenija, 2010-2019

Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, NIJZ in Podatki o prebivalstvu, SURS

Slika 25: Število primerov in stopnja incidence odpustov zaradi diabetičnega aketotičnega hiperosmolarnega sindroma na 100.000 prejemnikov antihiperglikemikov, Slovenija, 2010-2019

Vir: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, NIJZ in Podatki o prebivalstvu, SURS

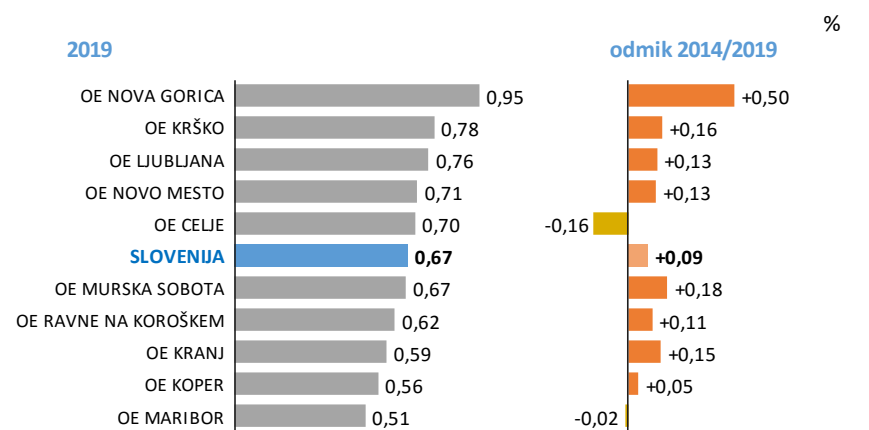
SLADKORNA BOLEZEN, DIALIZE IN TRANSPLANTACIJE

Bolniki s sladkorno boleznijo, ki se zdravijo z dializo

Bolniki s sladkorno boleznijo, ki se zdravijo z dializo (1.4.2)

Delež bolnikov, ki so bili v koledarskem letu zdravljeni za sladkorno bolezen in z dializo, med bolniki zdravljenimi za sladkorno bolezen.

V letu 2019 se je z dializo zdravilo 778 oseb (v 2018 714, v 2014 603) od oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravlili. Izraženo z deležem se je v letu 2019 zdravilo z dializo 0,67 oseb na 100 oseb, ki sladkorno boleznijo zdravijo z zdravlili (v letu 2018 0,63, v letu 2014 0,58).

Slika 26: Odstotek oseb na dializi med osebami s sladkorno boleznijo, po območnih enotah ZZS, leto 2019 v primerjavi z letom 2014

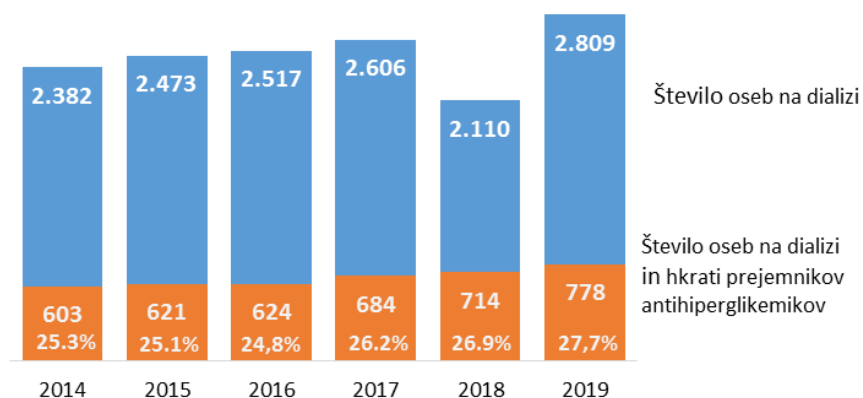
Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Zdravljenje z dializo

Bolniki s sladkorno boleznijo med bolniki na dializi (1.4.1)

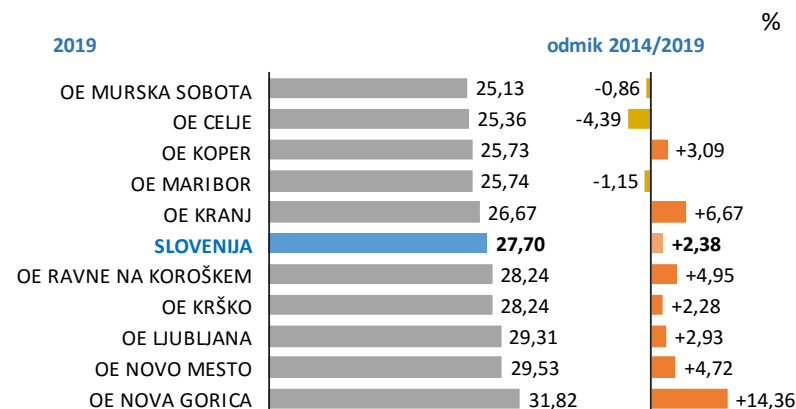
Delež bolnikov, ki so bili v koledarskem letu zdravljeni za sladkorno bolezen in z dializo, med bolniki, ki se zdravijo z dializo.

Vseh oseb, ki so se v letu 2019 zdravile z dializo, ne glede na vzrokje, 2.809, (v letu 2018 2.110, v letu 2010 2.382). Med njimi je torej 778 oseb, ki se hkrati zdravijo z zdravili za sladkorno bolezen, kar pomeni 27,7 odstotka izmed tistih, ki se zdravijo z dializo (v letu 2018 26,9%, v letu 2014 25,3%).

Slika 27: Število oseb, zdravljenih za sladkorno bolezen in z dializo in delež oseb s sladkorno boleznijo med osebami na dializi, Slovenija, 2014-2019.

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Slika 28: Odstotek oseb s sladkorno boleznijo med osebami na dializi, po območnih enotah ZZS, leto 2019 v primerjavi z letom 2014

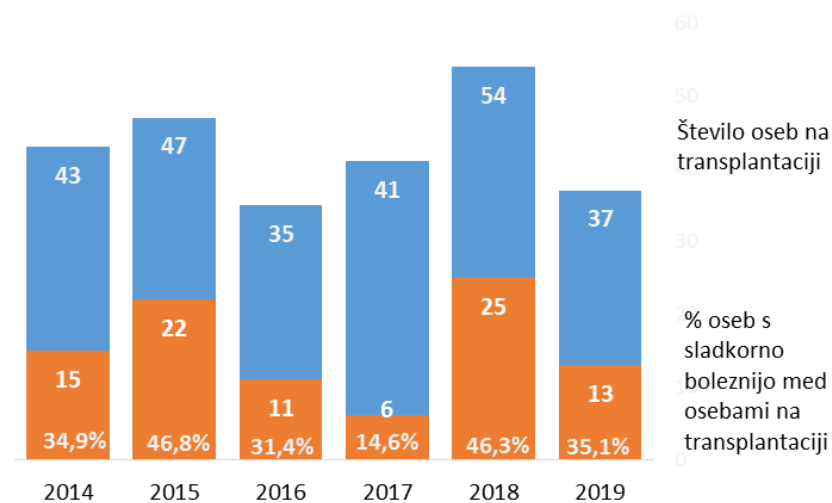
Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Transplantacija ledvic ali ledvic in trebušne slinavke

Transplantacija ledvic ali ledvic in trebušne slinavke (1.4.3)

Delež bolnikov, ki so v tekočem letu imeli transplantacijo ledvic ali ledvic s trebušno slinavko in so prejele vsaj eno zdravilo za zdravljenje sladkorne bolezni med bolniki s transplantacijo.

Vseh oseb, ki so imele v letu 2019 opravljeno transplantacijo ledvic ne glede na vzrok je 37 (v letu 2018 54, v letu 2014 43). Med njimi je 13 oseb, ki se hkrati zdravijo z zdravili za sladkorno bolezen, kar pomeni 35,1 odstotka (v letu 2018 46,3%, v letu 2014 34,9%).

Slika 29: Število in delež oseb s sladkorno boleznijo med osebami po transplantaciji ledvic ali ledvic in trebušne slinavke, Slovenija, 2014-2019

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

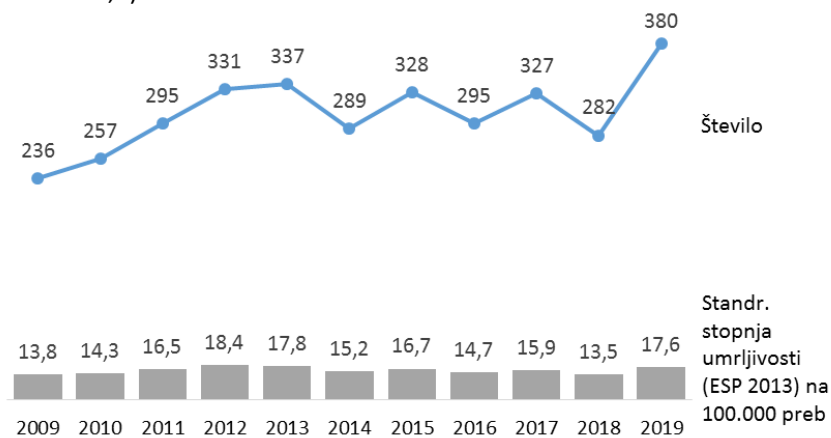
UMRLJIVOST

Umrljivost

Standardizirana stopnja umrljivosti (SSU) zaradi sladkorne bolezni (E10-E14) na 100.000 prebivalcev (1.5.1)

Standardizirana stopnja umrljivosti zaradi sladkorne bolezni (E10-E14) na 100.000 prebivalcev je starostno standardizirana stopnja umrljivosti z uporabo direktne metode standardizacije in Evropske standardne populacije (ESP).

V letu 2019 je število umrlih zaradi sladkorne bolezni kot osnovnega vzroka smrti 380 (v letu 2018 282, v letu 2010 257). Stopnja umrljivosti zaradi sladkorne bolezni kot osnovnega vzroka smrti na 100.000 prebivalcev Slovenije je 17,6 (v 2018 13,5, v 2010 14,3).

Slika 30: Število primerov in stopnja umrljivosti zaradi sladkorne bolezni, Slovenija, 2009-2019

Vir: Zdravniško poročilo o umrli osebi, NIJZ in Prebivalstvo, SURS

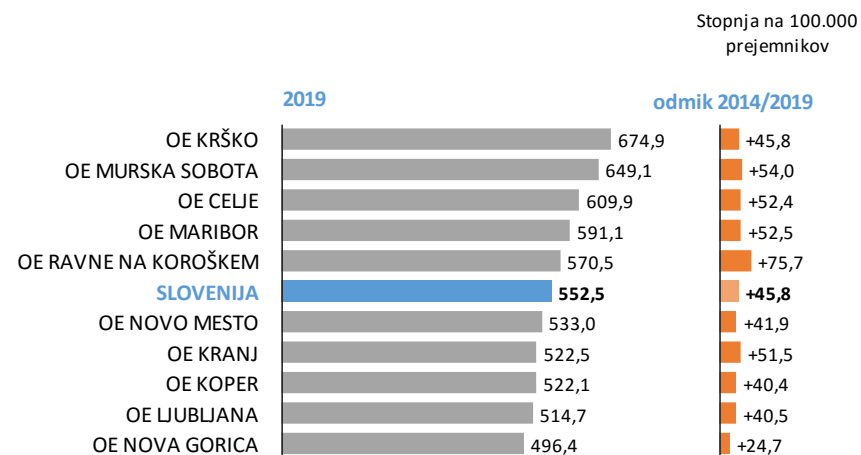
ZDRAVILA

Osebe, ki prejema zdravila za sladkorno bolezen

Zdravljeni bolniki s sladkorno boleznijo (2.1.1)

Zavarovane osebe, ki so v koledarskem letu prejele vsaj eno zdravilo za zdravljenje sladkorne bolezni na 10.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem.

Ta izračun prikazuje število oseb, ki so v tem koledarskem letu prejele zdravila za zniževanje glukoze (ATC podskupina A10, imenovani tudi antihiperглиkemiki) in ki so hkrati vključene v obvezno zdravstveno zavarovanje. Število teh oseb je bilo v letu 2019 115.430, kar je 2.291 več kot v letu 2018 in 14.375 več kot v letu 2014. Na 10.000 zavarovanih oseb je torej v 2019 552,5 takšnih, ki so prejele zdravilo za zdravljenje sladkorne bolezni, kar je 45,8 več kot leta 2014. Med regijami so razlike, od 674,9 na 10.000 prebivalcev v OE Krško do 496,4 v OE Nova Gorica. Tudi prirast glede na leto 2014 se razlikuje, od 24,7 v OE Nova Gorica do 75,7 v OE Ravne na Koroškem.

Slika 31: Osebe zdravljene za sladkorno bolezen v letu 2019 in 2014 na 10.000 zavarovanih oseb po območnih enotah ZZS (OE)

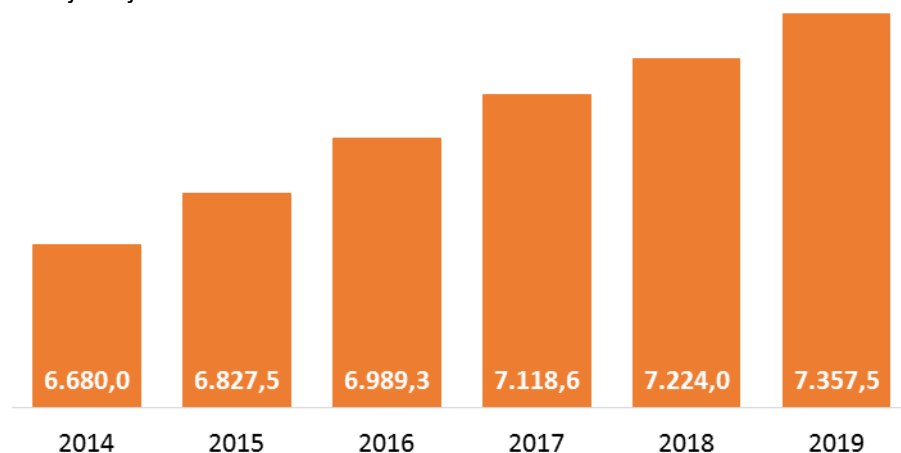
Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Zdravljenje z metforminom

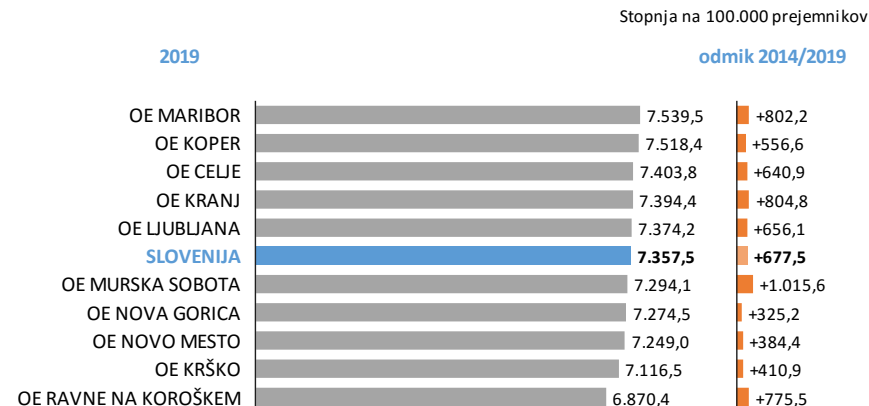
Bolniki s sladkorno boleznijo, ki so se v tekočem letu zdravili z metforminom samostojno ali v kombinaciji z drugimi antihiperqlikemiki (2.1.6)

Bolniki s sladkorno boleznijo, ki so v koledarskem letu vsaj enkrat prejeli metformin v monoterapiji ali v kombinaciji z drugimi antihiperqlikemiki (antihiperqlikemiki iz ATC skupine A10BA in A10BD {02, 03, 05, 07, 08, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 22, 23}, na 10.000 prejemnikov antihiperglikemikov.

Metformin je temeljno zdravilo za zdravljenje sladkorne bolezni tipa 2. Med 10.000 osebami s sladkorno boleznijo, ki prejemajo antihiperqlikemike, je v povprečju v letu 2019 zdravljenje z metforminom prejelo 7.358 oseb, kar je več kot v letu 2014, ko jih je bilo 6.680. Razlike med regijami obstajajo, od 6.870 do 7.539 na 10.000 oseb s sladkorno boleznijo, ki se zdravijo z zdravili. Število oseb, zdravljenih z metforminom, izraženo na 10.000 prejemnikov antihiperglikemikov, je v vseh regijah Slovenije večje kot v letu 2014, povečanje je največje v OE Murska Sobota in najmanjše v OE Nova Gorica.

Slika 32: Osebe s sladkorno boleznijo zdravljene z metforminom v monoterapiji ali kombinaciji na 10.000 prejemnikov antihiperglikemikov, Slovenija, 2014-2019
Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

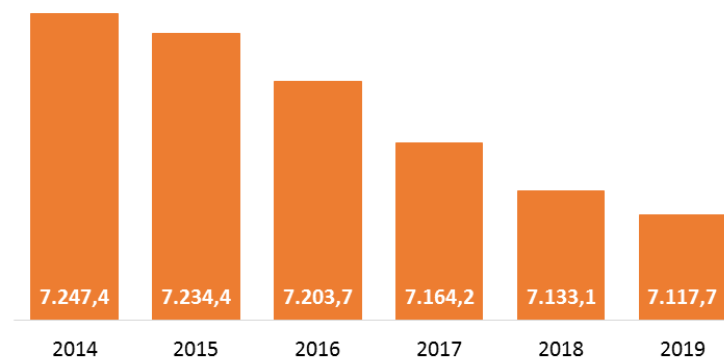
Slika 33: Osebe s sladkorno boleznijo zdravljene z metforminom v monoterapiji ali kombinaciji leta 2019 v primerjavi z letom 2014 na 10.000 prejemnikov antihiperglikemikov, območne enote ZZS
Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Zdravljenje z antihiperqlikemiki in antihipertenzivi

Bolniki s sladkorno boleznijo zdravljeni z antihiperqlikemiki in antihipertenzivi (2.1.10)

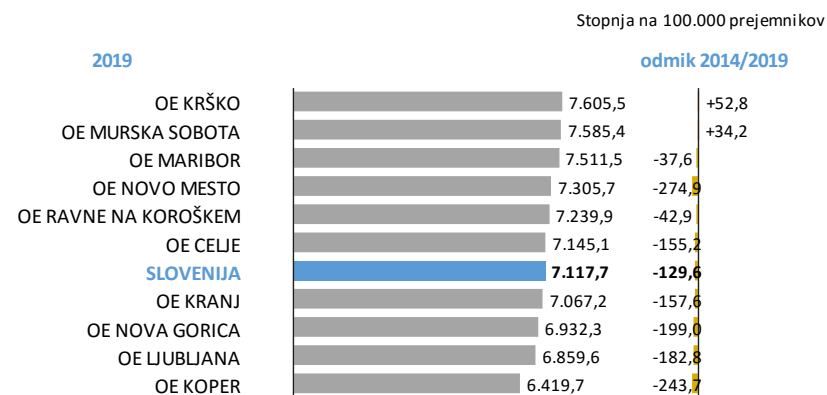
Bolniki s sladkorno boleznijo, ki so hkrati prejeli antihiperqlikemike in ACE zaviralce ali A2 antagoniste v monoterapiji ali v kombinaciji z drugimi antihipertenzivi (A10 in hkrati C09A ali C09B ali C09C ali C09AD) na 10.000 prejemnikov antihiperqlikemikov.

Osebe s sladkorno boleznijo imajo pogosto hkrati tudi arterijsko hipertenzijo. Uspešno preprečevanje kroničnih zapletov sladkorne bolezni zato poleg zdravljenja hiperqlikemije vključuje tudi zdravljenje arterijske hipertenzije. Med 10.000 osebami s sladkorno boleznijo, ki prejemajo antihiperqlikemike, je v povprečju v letu 2019 zdravljenje tako z antihiperqlikemikom kot antihipertenzivom prvega izbora prejelo 7.118 oseb, kar je manj kot v letu 2014, ko jih je bilo 7.247. Razlike med regijami obstajajo, od 6.419 do 7.605 na 10.000 oseb s sladkorno boleznijo, ki prejemajo antihiperqlikemike. Število oseb, zdravljenih hkrati z antihiperqlikemiki in antihipertenzivi, izraženo na 10.000 prejemnikov antihiperqlikemikov, je v večini regij Slovenije manjše kot v letu 2014, celo za 243,7 v OE Koper. Povečanje je le v dveh regijah, največje v OE Krško in sicer za 52,8.

Slika 34: Osebe s sladkorno boleznijo zdravljeni z antihiperqlikemiki in ACE zaviralci ali A2 antagonisti na 10.000 prejemnikov antihiperqlikemikov, Slovenija, 2014-2019

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Slika 35: Osebe s sladkorno boleznijo zdravljeni z antihiperqlikemiki in ACE zaviralci ali A2 antagonisti hkrati v letu 2019 v primerjavi z letom 2014 na 10.000 prejemnikov antihiperqlikemikov, območne enote ZZS

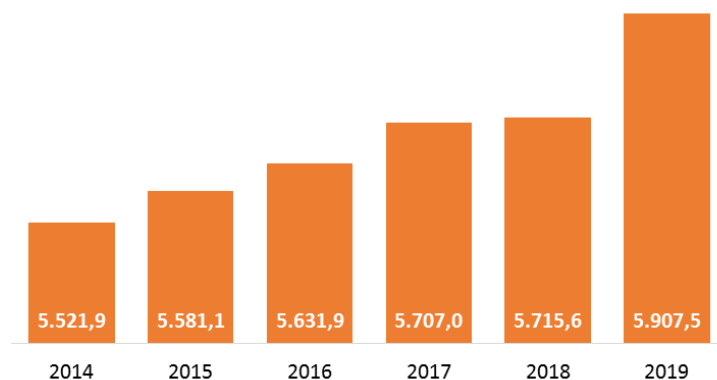
Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Zdravljenje z antihyperglukemiki in antihyperlipemiki

Bolniki s sladkorno boleznijo zdravljeni z antihyperglukemiki in antihyperlipemiki (2.1.11)

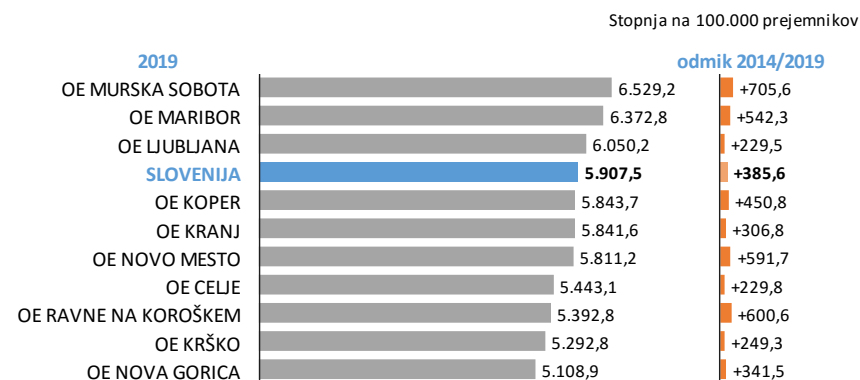
Bolniki s sladkorno boleznijo, ki so hkrati prejeli antihyperglukemike in antihyperlipemike v monoterapiji ali v kombinaciji (A10 in hkrati C10AA ali C10B) na 10.000 prejemnikov antihyperglukemikov.

Med 10.000 osebami s sladkorno boleznijo, ki se zdravijo z antihyperglukemiki, je v povprečju v letu 2019 zdravljenje tako z antihyperglukemikom kot z antihyperlipemikom prejelo 5.907 oseb, kar je več kot v letu 2014, ko jih je bilo 5.522. Razlike med regijami obstajajo, od 5.108 do 6.529 na 10.000 oseb s sladkorno boleznijo, ki prejema antihyperglukemike. Število oseb, zdravljenih hkrati z antihyperglukemiki in antihyperlipemiki, izraženo na 10.000 prejemnikov antihyperglukemikov, je v vseh regijah Slovenije večje kot v letu 2014, v povprečju za 385,6. Razlike med regijami so prisotne in sicer je povečanje največje v OE Murska Sobota (705,6) in najmanjše v OE Ljubljana (229,5).

Slika 36: Osebe s sladkorno boleznijo zdravljeni z antihyperglukemiki in antihyperlipemiki hkrati na 10.000 prejemnikov antihyperglukemikov, Slovenija, 2014-2019

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Slika 37: Osebe s sladkorno boleznijo zdravljeni z antihyperglukemiki in antihyperlipemiki hkrati v letu 2019 v primerjavi z letom 2014 na 10.000 prejemnikov antihyperglukemikov, območne enote ZZS

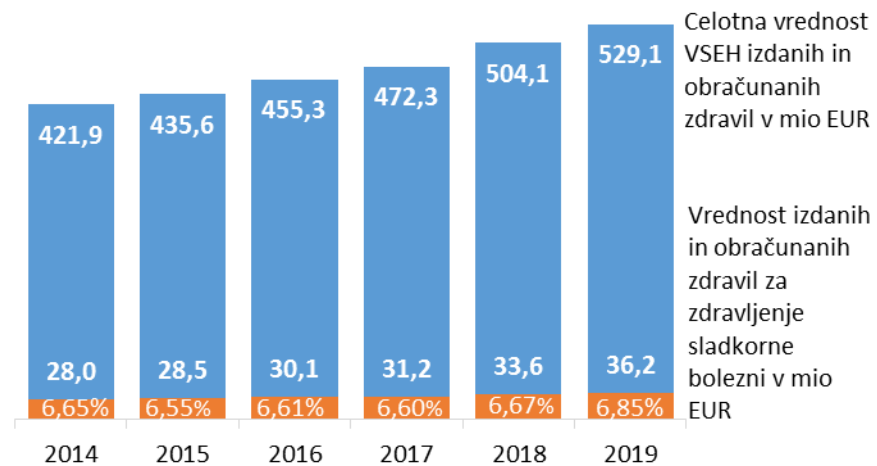
Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Izdatki za zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni

Izdatki za zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni (2.1.12)

Odstotek izdatkov za zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni v vseh izdatkih za zdravila na recept.

Izdatek ZZS za zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni je bil v letu 2019 36,2 milijonov EUR (v letu 2018 33,61, v letu 2014 28,04), kar predstavlja 6,85% celotnih izdatkov za zdravila (v letu 2018 6,67%, v letu 2014 6,65%).

Slika 38: Odstotek vrednosti izdanih in obračunanih zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni med vsemi izdanimi in obračunanimi zdravili na recept, Slovenija, 2014-2019

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev

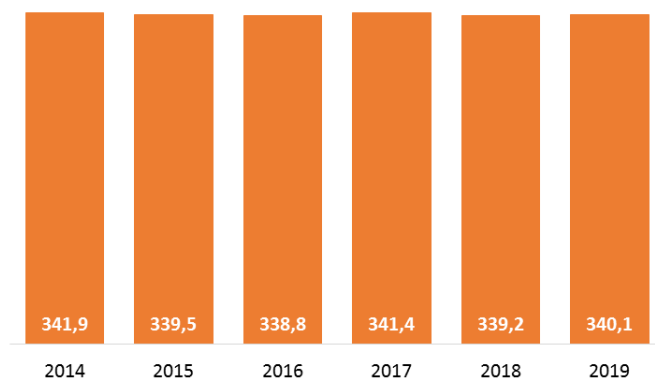
MEDICINSKI PRIPOMOČKI

Diagnostični trakovi za merilnik glukoze v krvi

Bolniki s sladkorno boleznijo, ki so v tekočem letu prejeli diagnostične trakove za merilnik glukoze v krvi (2.2.1)

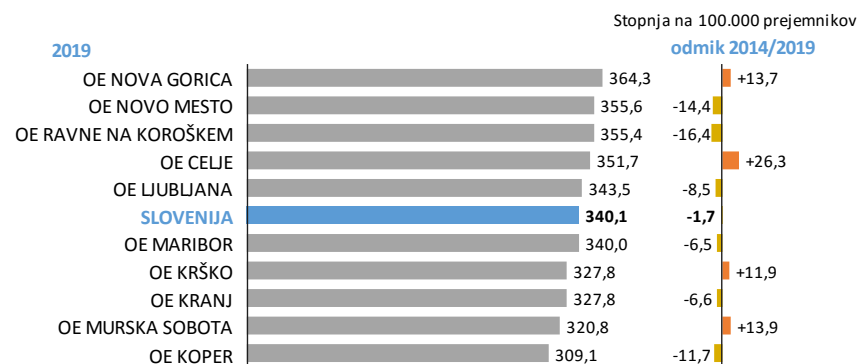
Bolniki s sladkorno boleznijo, ki so v tekočem letu prejeli vsaj eno naročilnico za diagnostične trakove za merilnik glukoze v krvi (Medicinski pripomoček s šifro 1232) na 1.000 prejemnikov antihiperglikemikov.

Izmed 1000 oseb, ki za sladkorno bolezen prejemajo zdravlila, je v breme ZZS diagnostične trakove za merilnik glukoze v krvi v letu 2019 prejelo v povprečju 340,1 oseb, kar je približno enako kot v letih od 2014-2018. Razlike med regijami obstajajo, od 309,1 do 364,3 oseb na 1000 oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravlili. Vzorec razporeditve med regijami ni enak kot v 2014, v štirih je prišlo do porasta, v ostalih do znižanja.

Slika 39: Osebe s sladkorno boleznijo, ki so se v tekočem letu prejemale diagnostične trakove za merilnik glukoze v krvi na 1.000 prejemnikov antihiperglikemikov, Slovenija, 2014-2019

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev

Slika 40: Osebe s sladkorno boleznijo, ki so se v tekočem letu prejemale diagnostične trakove za merilnik glukoze v krvi v letu 2019 v primerjavi za 2014, na 1.000 prejemnikov antihiperglikemikov po območnih enotah ZZS

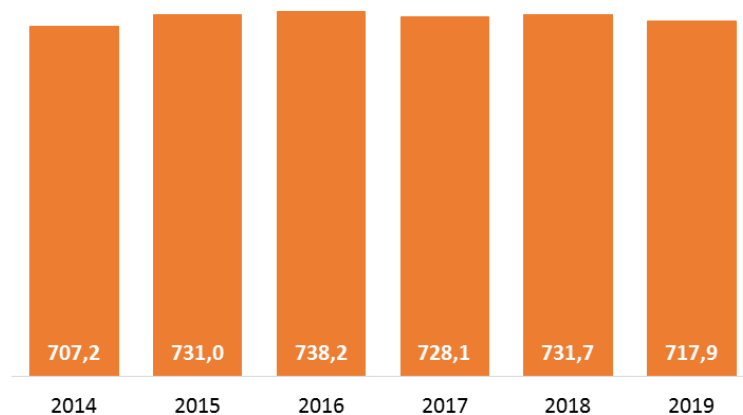
Vir: Izdatki zdravstvenih storitev

Število izdanih diagnostičnih trakov za merilnik glukoze v krvi

Število izdanih diagnostičnih trakov za merilnik glukoze v krvi (2.2.2)

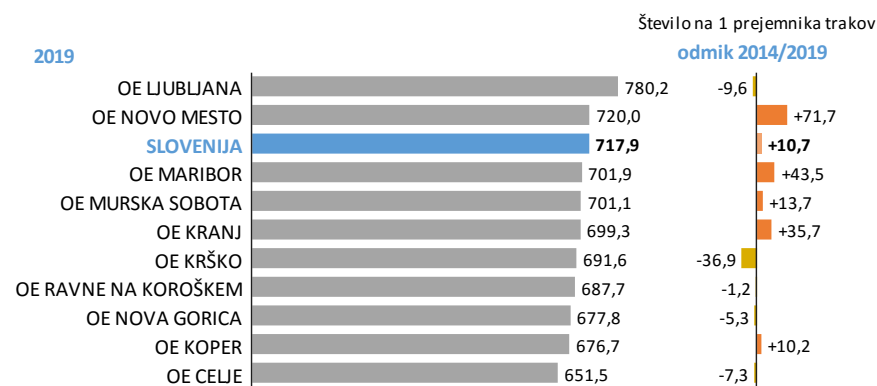
Število kosov izdanih diagnostičnih trakov za merilnik glukoze v krvi (Medicinski pri pomoček s šifro 1232) na osebo, ki je prejela diagnostične trakove za merilnik glukoze v krvi.

Osebam, ki so v breme ZZS prejele diagnostične trakove za merilnik glukoze v krvi v 2019, je bilo v povprečju izdanih diagnostičnih trakov v 2019 717,9, kar je skoraj enako kot v letu 2014 (707,2). Razlike med regijami obstajajo, predpisanih je bilo od 651,5 do 780,2 trakov na osebo, pri čemer vzorec razporeditve med regijami ni enak kot v 2014. Največje povečanje je v OE Novo mesto (71,7 trakov), največje znižanje pa v OE Krško (36,9 trakov).

Slika 41: Povprečno število izdanih diagnostičnih trakov na enega prejemnika diagnostičnih trakov, Slovenija, 2014-2019

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Slika 42: Povprečno število izdanih diagnostičnih trakov na enega prejemnika diagnostičnih trakov po območnih enotah ZZS, leto 2019 in 2014

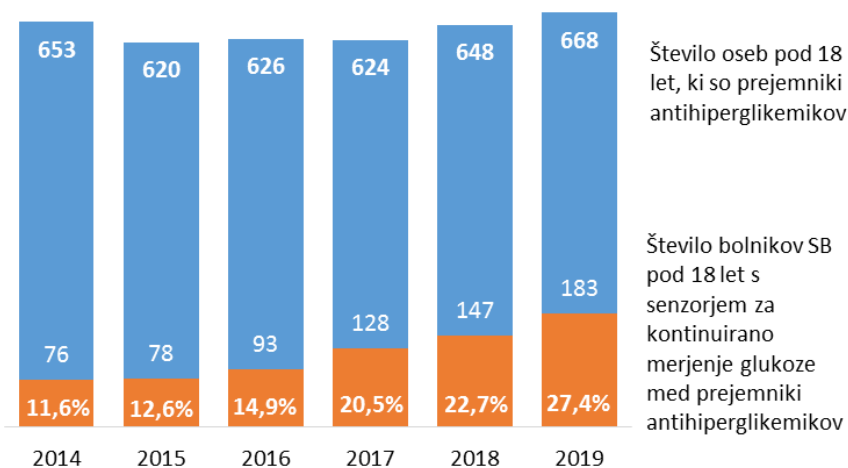
Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Senzor za kontinuirano merjenje glukoze pri otrocih in mladostnikih

Otroci in mladostniki s sladkorno boleznijo stari do 18 let, ki so v koledarskem letu prejeli senzor za kontinuirano merjenje glukoze (2.2.5)

Odstotek bolnikov s sladkorno boleznijo starih do 18 let, ki so v koledarskem letu prejeli senzor za kontinuirano merjenje glukoze (Medicinski pripomoček s šifro 1247) med prejemniki antihiperglikemikov do 18 leta.

V letu 2019 je senzor za kontinuirano merjenje glukoze prejelo 183 otrok oziroma mladostnikov, starih do 18 let (v 2018 147, v 2014 76), kar pomeni 27,4 odstotkov med vsemi osebami, ki so mlajše od 18 let in prejema zdravila za sladkorno bolezen. (v 2018 22,7%, v 2014 11,6%).

Slika 43: Število in odstotek oseb s sladkorno boleznijo starih do 18 let, ki so v koledarskem letu prejeli senzor za kontinuirano merjenje glukoze med prejemniki antihiperglikemikov do 18 let, Slovenija, 2014-2019

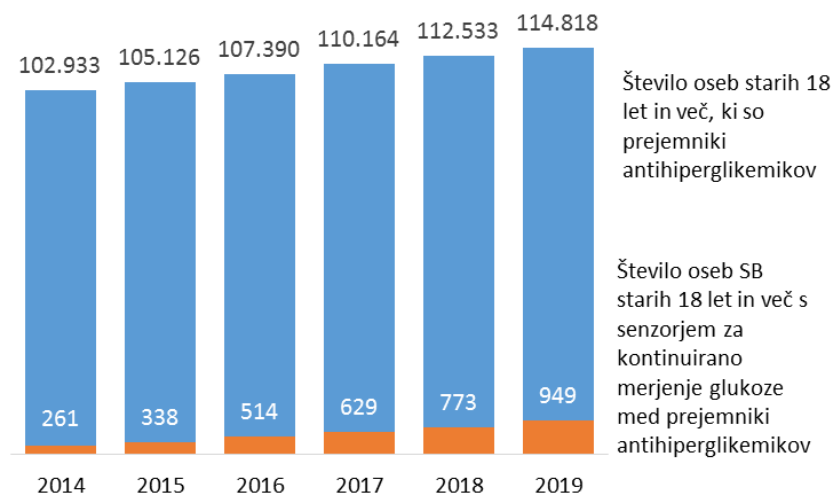
Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Bolniki s sladkorno boleznijo, stari 18 let in več, ki so v koledarskem letu prejeli senzor za kontinuirano merjenje glukoze

Bolniki s sladkorno boleznijo, stari 18 let in več, ki so v koledarskem letu prejeli senzor za kontinuirano merjenje glukoze (2.2.6)

Odstotek bolnikov s sladkorno boleznijo, starih 18 let in več, ki so v koledarskem letu prejeli senzor za kontinuirano merjenje glukoze (Medicinski pripomoček s šifro 1247) med prejemniki antihiperglikemikov starih 18 let in več.

V letu 2019 je senzor za kontinuirano merjenje glukoze prejelo 949 odraslih (v 2018 773, v 2014 261), kar pomeni 0,83 odstotkov med vsemi osebami, ki so starejše od 18 let in prejemajo zdravila za sladkorno bolezen. (v 2018 0,69%, v 2014 0,25%).

Slika 44: Število in odstotek oseb s sladkorno boleznijo, 18 let in več, ki so v koledarskem letu prejeli senzor za kontinuirano merjenje glukoze med prejemniki antihiperglikemikov, Slovenija, 2014-2019

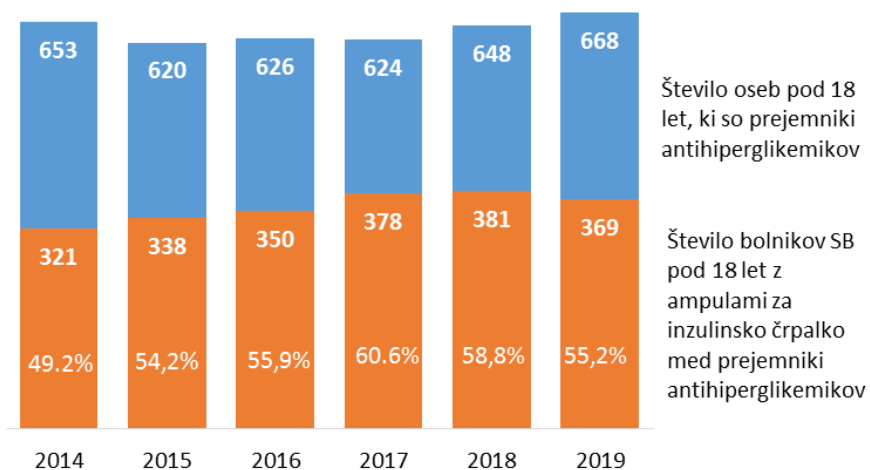
Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Zdravljenje z inzulinsko črpalko

Bolniki s sladkorno boleznijo stari do 18 let, ki so v koledarskem letu prejeli ampule za inzulinsko črpalko (2.2.7)

Odstotek bolnikov s sladkorno boleznijo do 18 let, ki so v koledarskem letu prejeli vsaj eno naročilnico za ampule za inzulinsko črpalko (Medicinski pripomoček s šifro 1244) med prejemniki antihiperглиkemikov do 18 let

Uporaba ampul za inzulinsko črpalko je označevalec trajnega zdravljenja z inzulinsko črpalko. V letu 2019 je torej inzulinsko črpalko uporabljalo 369 otrok oziroma mladostnikov, starih do 18 let (v 2018 381, v 2014 321), kar pomeni 55,2 odstotkov med vsemi osebami, ki so mlajše od 18 let in prejema zdravila za sladkorno bolezen. (v 2018 58,8%, v 2014 49,2%).

Slika 45: Odstotek oseb s sladkorno boleznijo, do 18 let, ki so v koledarskem letu prejeli ampule za inzulinsko črpalko med prejemniki antihiperглиkemikov do 18 let, Slovenija, 2014-2019

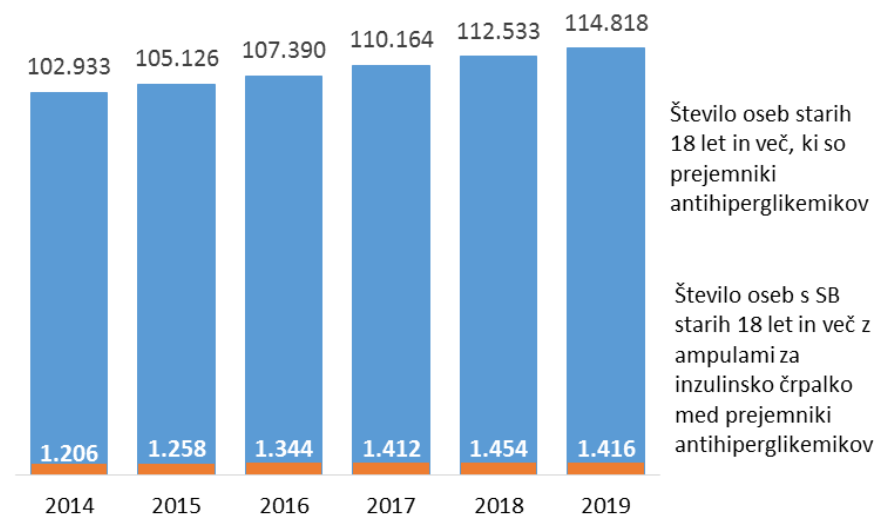
Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Bolniki s sladkorno boleznijo, stari 18 let in več, ki so v koledarskem letu prejeli ampule za inzulinsko črpalko

Bolniki s sladkorno boleznijo, stari 18 let in več, ki so v koledarskem letu prejeli ampule za inzulinsko črpalko (2.2.8)

Odstotek bolnikov s sladkorno boleznijo, 18 let in več, ki so v koledarskem letu vsaj enkrat prejeli ampule za inzulinsko črpalko (Medicinski pripomoček s šifro 1244) med prejemniki antihiperglikemikov starih 18 let in več.

Uporaba ampul za inzulinsko črpalko je označevalec trajnega zdravljenja z inzulinsko črpalko. V letu 2019 se je z inzulinsko črpalko zdravilo 1.416 odraslih (v 2018 1.454, v 2014 1.206), kar pomeni 1,23 odstotkov med vsemi osebami, ki so starejše od 18 let in prejemajo zdravila za sladkorno bolezen. (v 2018 1,29%, v 2014 1,17%).

Slika 46: Odstotek oseb s sladkorno boleznijo, starih 18 let in več, ki so v koledarskem letu prejeli ampule za inzulinsko črpalko (Medicinski pripomoček 1244) med prejemniki antihiperglikemikov starih 18 let in več, Slovenija, 2014-2019

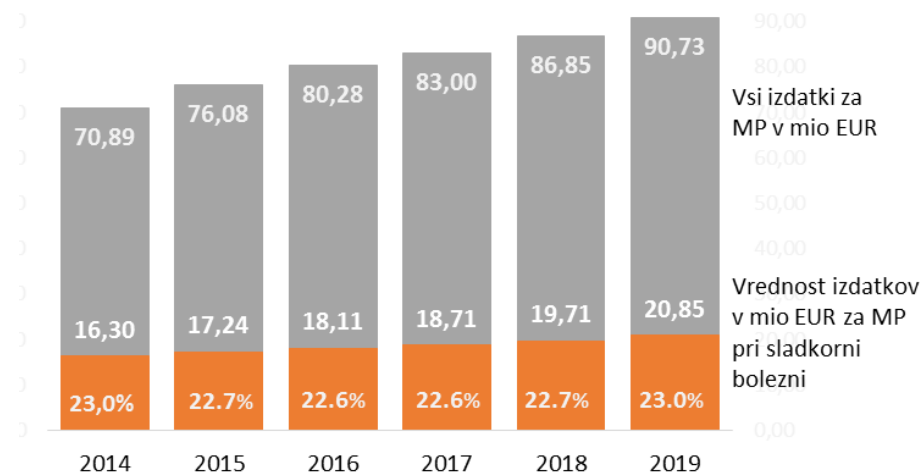
Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Izdatki za medicinske pripomočke pri sladkorni bolezni

Izdatki za medicinske pripomočke pri sladkorni bolezni (2.2.9)

Odstotek izdatkov za medicinske pripomočke pri sladkorni bolezni v vseh izdatkih za medicinske pripomočke.

Izdatek ZZS za medicinske pripomočke za zdravljenje sladkorne bolezni je bil v letu 2019 20,85 milijonov EUR (v letu 2018 19,71 v letu 2014 16,30), kar predstavlja 23% celotnih izdatkov za zdravila (v letu 2018 22,7%, v letu 2014 23%).

Slika 47: Odstotek izdatkov medicinskih pripomočkov pri sladkorni bolezni med vsemi izdatki za medicinske pripomočke, Slovenija, 2014-2019

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

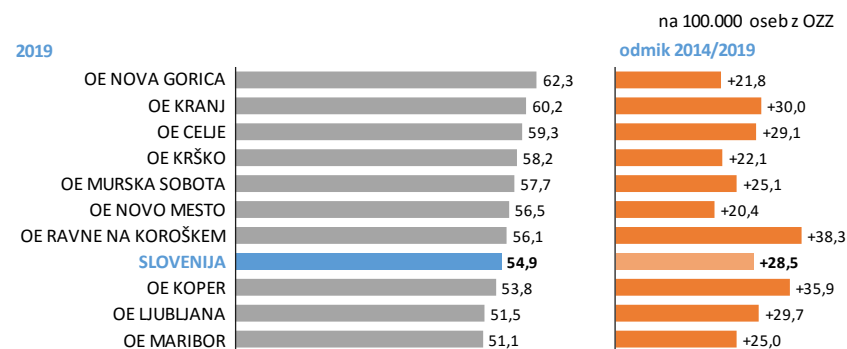
ZDRAVSTVENI SISTEM

Ambulanta družinske medicine, kjer je vključena diplomirana medicinska sestra

Ambulanta družinske medicine – delo diplomirane medicinske sestre (2.4.1)

Število ambulant družinske medicine z DMS preračunano na 100.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem.

V letu 2019 je bilo 804 ambulant družinske medicine, kjer je bila vključena diplomirana medicinska sestra (v 2018 737), kar pomeni na nivoju Slovenije v povprečju 54,9 ambulant na 100.000 oseb z osnovnim zdravstvenim zavarovanjem. Med regijami so razlike, od 51,1 do 62,3 na 100.000 oseb z osnovnim zdravstvenim zavarovanjem, v vseh regijah pa je teh ambulant bistveno več kot v letu 2014.

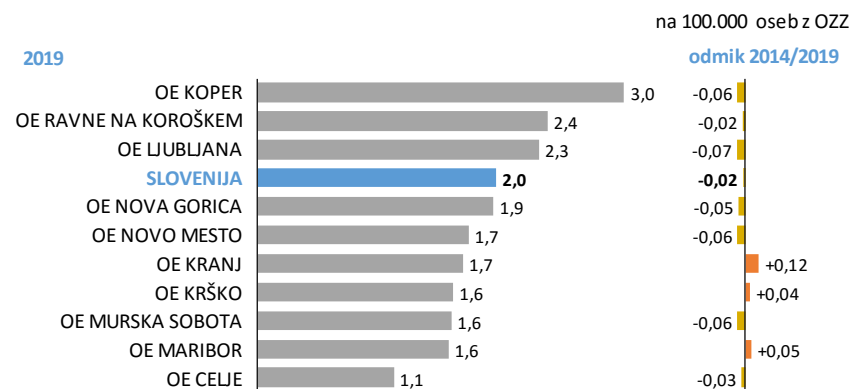
Slika 48: Število ambulant družinske medicine z DMS, po območnih enotah ZZS, na 100.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem, leto 2019 in 2014
Vir: Pogodbe z izvajalci zdravstvenih storitev in Evidence OZZ, ZZS

Diabetološke ambulante

Diabetološke ambulante (2.4.2)

Število pogodbenih timov v specialistični zunajbolnišnični dejavnosti diabetologije (VZD 249 216) na 100.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem.

V letu 2019 je bilo v Sloveniji 41,18 diabetoloških timov (v 2018 40,96, v 2014 40,66), kar pomeni na nivoju Slovenije v povprečju 2,0 diabetološka tima na 100.000 oseb z OZZ. Med regijami so velike razlike, od 1,1 do 3,0 diabetološkega tima na 100.000 oseb z osnovnim zdravstvenim zavarovanjem, razlike med regijami se od 2014 niso pomembno zmanjšale.

Slika 49: Timi v dejavnosti diabetologije na 100.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem po območnih enotah ZZS, leto 2019 in 2014

Vir: Pogodbe z izvajalci zdravstvenih storitev in Evidence OZZ, ZZS

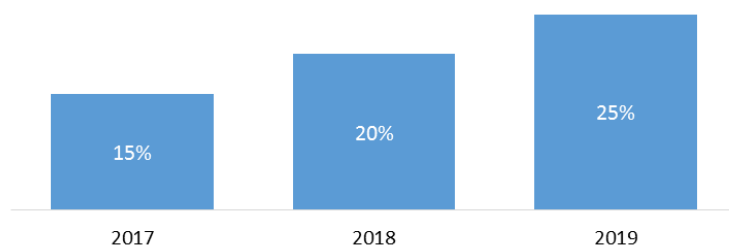
PROGRAM PRESEJANJA ZA DIABETIČNO RETINOPATIJO

Presejanje za diabetično retinopatijo

Bolniki s sladkorno boleznijo vključeni v državni program presejanja za diabetično retinopatijo (2.5.1)

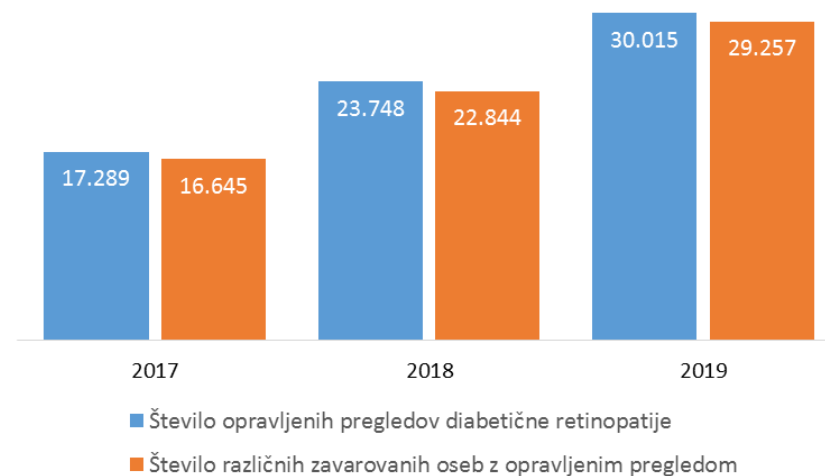
Delež bolnikov s sladkorno boleznijo, ki so bili vključeni v državni program presejanja za diabetično retinopatijo (storitev E0627) v tekočem letu, na 100 prejemnikov antihiperглиkemikov.

V letu 2019 je bilo v Centrih za diabetično retinopatijo pregledanih 29.257 oseb s sladkorno boleznijo (v 2018 22.844, v 2017 16.645), ki so opravili 30.015 pregledov (v 2018 23.748, v 2019 17.289). To pomeni 25% vseh oseb, ki se zaradi sladkorne bolezni zdravijo z zdravili. Ob predpostavki, da je vseh oseb z znano sladkorno boleznijo 136.911, je delež oseb s sladkorno boleznijo, ki so vključeni v državni program presejanja za diabetično retinopatijo 21 odstotkov.

Slika 50: Odstotek oseb v državnem programu presejanja za diabetično retinopatijo, Slovenija, 2017-2019

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Slika 51: Število opravljenih pregledov in število oseb z opravljenim pregledom diabetične retinopatije, Slovenija, 2017 - 2019

Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS

Razlaga krajšav in druga pojasnila

%	odstotek
mio	milijon
MP	medicinski pripomoček
OE	območna enota ZZZS
OZZ	obvezno zdravstveno zavarovanje
preb.	prebivalci Slovenije
prejemnik	oseba s sladkorno boleznijo, zdravljena z antihiperglikemiki (vir: ZZZS)
SB	oseba s sladkorno boleznijo, zdravljena z antihiperglikemiki (vir: NIJZ)

Kazalo slik

Slika 1: Delež oseb, ki prejemajo zdravila za sladkorno bolezen, izražen na 100 prebivalcev Slovenije	3
Slika 2: Starostno standardizirana prevalečna stopnja sladkorne bolezni, zdravljene z antihiperглиkemičnimi zdravili (A10), 20-79 let, po statističnih regijah, 2019. Vir: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ	7
Slika 3: Število prejemnikov antihiperглиkemičnih zdravil (A10) po spolu, Slovenija, 2019. Vir: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ	7
Slika 4: Število novih prejemnikov antihiperглиkemičnih zdravil (A10) in stopnja incidence primerov sladkorne bolezni na 1.000 prebivalcev, Slovenija, 2012-2019.....	8
Slika 5: Število novih prejemnikov antihiperглиkemičnih zdravil (A10), po spolu, Slovenija, 2012-2019.....	8
Slika 6: Število novih primerov sladkorne bolezni med otroci in mladostniki do 14 let, Slovenija, 2012-2019.....	9
Slika 7: Urejenost sladkorne bolezni (meritev HbA1c) med otroci in mladostniki, Slovenija, 2012-2019.....	10
Slika 8: Vrednost HbA1c (mediana) pri otrocih in mladostnikih, Slovenija, 2012-2019.....	10
Slika 9: Število porodnic s sladkorno boleznijo v nosečnosti (O24.4) in stopnja sladkorne bolezni med nosečnostjo na 1.000 po rodnih, Slovenija, 2013-2019.....	11
Slika 10: Starostno- specifične stopnje prevalece sladkorne bolezni (registrski podatki) po spolu in izobrazbi (1.1.7), po spolu in izobrazbi, Slovenija, 2019	12
Slika 11: Trend sprememb prekomerne prehranjenosti fantov, Slovenija, 1989-2019, Vir: SLOfit – Športnovzgojni karton.....	13
Slika 12: Trend sprememb prekomerne prehranjenosti deklet, Slovenija, 1989-2019, Vir: SLOfit – Športnovzgojni karton	13
Slika 13: Število preventivnih obravnav s presejanjem in svetovanjem – ogroženost za kronične nenalezljive bolezni na 1.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem, po območjih enotah ZZS, leto 2019 v primerjavi z letom 2014.....	14
Slika 14: Število opravljenih preventivnih obravnav s presejanjem in svetovanjem - ogroženost za kronične nenalezljive bolezni in stopnja na 1.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem, Slovenija, 2014-2019.....	14
Slika 15: Stopnja hospitalizacij zaradi sladkorne bolezni na 100.000 prebivalcev, Slovenija, 2010-2019	15
Slika 16: Število hospitalizacij zaradi sladkorne bolezni in stopnja hospitalizacij zaradi sladkorne bolezni na 100.000 oseb, ki prejemajo antihiperглиkemike, Slovenija, 2010-2019.....	15
Slika 17: Število novih primerov možganske kapi in incidenca možganske kapi, ki so zahtevale hospitalizacijo, pri osebah s sladkorno boleznijo na 100.000 oseb s sladkorno boleznijo, zdravljenih z antihiperглиkemiki, Slovenija, 2010-2019	16
Slika 18: Število novih primerov miokardnega infarkta pri osebah s sladkorno boleznijo, starih 15 let in več ter letna stopnja incidence miokardnega infarkta pri osebah s sladkorno boleznijo na 100.000 prejemnikov antihiperглиkemikov, Slovenija, 2010-2019.....	17
Slika 19: Število primerov amputacij nad gležnjem pri osebah s sladkorno boleznijo in letna stopnja incidence amputacije nad gležnjem pri osebah s sladkorno boleznijo na 100.000 prejemnikov antihiperглиkemikov, Slovenija, 2010-2019.....	18
Slika 20: Stopnja odpustov zaradi hipoglikemije na 100.000 prebivalcev, Slovenija, 2010-2019.....	19
Slika 21: Število odpustov iz bolnišnice in stopnja incidence zaradi hipoglikemije na 100.000 prejemnikov antihiperглиkemikov, Slovenija, 2010-2019.....	19
Slika 22: Incidenčna stopnja odpustov zaradi diabetične ketoacidoze na 100.000 prebivalcev, Slovenija, 2010-2019.....	20
Slika 23: Število primerov in stopnja incidence odpustov zaradi diabetične ketoacidoze na 100.000 prejemnikov antihiperглиkemikov, Slovenija, 2010-2019.....	20
Slika 24: Incidenčna stopnja odpustov zaradi diabetičnega akutnega hiperosmolarnega sindroma na 100.000 prebivalcev, Slovenija, 2010-2019	21
Slika 25: Število primerov in stopnja incidence odpustov zaradi diabetičnega akutnega hiperosmolarnega sindroma na 100.000 prejemnikov antihiperглиkemikov, Slovenija, 2010-2019....	21
Slika 26: Odstotek oseb na dializi med osebami s sladkorno boleznijo, po območjih enotah ZZS, leto 2019 v primerjavi z letom 2014.....	22
Slika 27: Število oseb, zdravljenih za sladkorno bolezen in z dializo in delež oseb s sladkorno boleznijo med osebami na dializi, Slovenija, 2014-2019	23
Slika 28: Odstotek oseb s sladkorno boleznijo med osebami na dializi, po območjih enotah ZZS, leto 2019 v primerjavi z letom 2014.....	23
Slika 29: Število in delež oseb s sladkorno boleznijo med osebami po transplantaciji ledvic ali ledvic in trebušne slinavke, Slovenija, 2014-2019	24
Slika 30: Število primerov in stopnja umrljivosti zaradi sladkorne bolezni, Slovenija, 2009-2019	25

Slika 31: Osebe zdravljene za sladkorno bolezen v letu 2019 in 2014 na 10.000 zavarovanih oseb po območnih enotah ZZS (OE)	26
Slika 32: Osebe s sladkorno boleznijo zdravljene z metforminom v monoterapiji ali kombinaciji na 10.000 prejemnikov antihiperглиkemikov, Slovenija, 2014-2019.....	27
Slika 33: Osebe s sladkorno boleznijo zdravljene z metforminom v monoterapiji ali kombinaciji leta 2019 v primerjavi z letom 2014 na 10.000 prejemnikov antihiperглиkemikov, območne enote ZZS Vir: Izdatki zdravstvenih storitev, ZZS	27
Slika 34: Osebe s sladkorno boleznijo zdravljeni z antihiperглиkemiki in ACE zaviralci ali A2 antagonisti na 10.000 prejemnikov antihiperглиkemikov, Slovenija, 2014-2019.....	28
Slika 35: Osebe s sladkorno boleznijo zdravljeni z antihiperглиkemiki in ACE zaviralci ali A2 antagonisti hkrati v letu 2019 v primerjavi z letom 2014 na 10.000 prejemnikov antihiperглиkemikov, območne enote ZZS.....	28
Slika 36: Osebe s sladkorno boleznijo zdravljeni z antihiperглиkemiki in antihiperlipemiki hkrati na 10.000 prejemnikov antihiperглиkemikov, Slovenija, 2014-2019	29
Slika 37: Osebe s sladkorno boleznijo zdravljeni z antihiperглиkemiki in antihiperlipemiki hkrati v letu 2019 v primerjavi z letom 2014 na 10.000 prejemnikov antihiperглиkemikov, območne enote ZZS.....	29
Slika 38: Odstotek vrednosti izdanih in obračunanih zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni med vsemi izdanimi in obračunanimi zdravili na recept, Slovenija, 2014-2019.....	30
Slika 39: Osebe s sladkorno boleznijo, ki so se v tekočem letu prejemale diagnostične trakove za merilnik glukoze v krvi na 1.000 prejemnikov antihiperглиkemikov, Slovenija, 2014-2019	31
Slika 40: Osebe s sladkorno boleznijo, ki so se v tekočem letu prejemale diagnostične trakove za merilnik glukoze v krvi v letu 2019 v primerjavi za 2014, na 1.000 prejemnikov antihiperглиkemikov po območnih enotah ZZS	31
Slika 41: Povprečno število izdanih diagnostičnih trakov na enega prejemnika diagnostičnih trakov, Slovenija, 2014-2019.....	32
Slika 42: Povprečno število izdanih diagnostičnih trakov na enega prejemnika diagnostičnih trakov po območnih enotah ZZS, leto 2019 in 2014.....	32
Slika 43: Število in odstotek oseb s sladkorno boleznijo starih do 18 let, ki so v koledarskem letu prejeli senzor za kontinuirano merjenje glukoze med prejemniki antihiperглиkemikov do 18 let, Slovenija, 2014-2019.....	33
Slika 44: Število in odstotek oseb s sladkorno boleznijo, 18 let in več, ki so v koledarskem letu prejeli senzor za kontinuirano merjenje glukoze med prejemniki antihiperглиkemikov, Slovenija, 2014-2019	34
Slika 45: Odstotek oseb s sladkorno boleznijo, do 18 let, ki so v koledarskem letu prejeli ampule za inzulinsko črpalko med prejemniki antihiperглиkemikov do 18 let, Slovenija, 2014-2019	35
Slika 46: Odstotek oseb s sladkorno boleznijo, starih 18 let in več, ki so v koledarskem letu prejeli ampule za inzulinsko črpalko (Medicinski pripomoček 1244) med prejemniki antihiperглиkemikov starih 18 let in več, Slovenija, 2014-2019	36
Slika 47: Odstotek izdatkov medicinskih pripomočkov pri sladkorni bolezni med vsemi izdatki za medicinske pripomočke, Slovenija, 2014-2019.....	37
Slika 48: Število ambulant družinske medicine z DMS, po območnih enotah ZZS, na 100.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem, leto 2019 in 2014	38
Slika 49: Timi v dejavnosti diabetologije na 100.000 oseb z obveznim zdravstvenim zavarovanjem po območnih enotah ZZS, leto 2019 in 2014	39
Slika 50: Odstotek oseb v državnem programu presejanja za diabetično retinopatijo, Slovenija, 2017-2019.....	40
Slika 51: Število opravljenih pregledov in število oseb z opravljenim pregledom diabetične retinopatije, Slovenija, 2017 - 2019.....	40

